

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Jeres j.nr.: 2014 - 2092

Adoptionsnævnet har modtaget udkast til lovforslag med bemærkninger til ændring af adoptionsloven, lov om social service og forældreansvarsloven vedrørende reglerne om adoption uden samtykke.

12. november 2014

J.nr. 2014-0017-59623

Nævnet skal påpege, at det ikke i forslaget eller bemærkningerne vedrørende § 9, stk. 4, i adoptionsloven synes særskilt berørt, at forslagets § 9, stk. 4, åbner op for adoptioner, hvor adoptanterne ikke skal opfylde kravene til godkendelse som adoptant.

Adoptionsnævnet

Teglholmegade 3
2450 København SV

Herudover skal nævnet bemærke, at vi ser frem til at blive inddraget i forbindelse med placeringen af børn i pleje med henblik på adoption og matchningen af børn ved nationale adoptioner – også efter en eventuel vedtagelse af de fremsendte udkast til ændringer.

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk
www.ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Venlig hilsen

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Adoptionsnævnet

Thomas Lohse
Adoptionsnævnets formand

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22

1060 København K

familieret@sm.dk + npwi@sm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF. 33 96 97 98

FAX 33 36 97 50

DATO: 11. november 2014

SAGSNR.: 2014 - 3210

ID NR.: 319886

Høring - over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Ved e-mail af 16. oktober 2014 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

§ 9, stk. 3 og 4:

Med lovforslaget ønsker man at ændre mulighederne for adoption uden samtykke fra forældrene fra et "godtgørelses"-princip til et "sandsynliggørelses"-princip. Sagt med andre ord, så skal det efter lovforslaget fremover blot være sandsynliggjort, at forældrene varigt vil være ude af stand til at drage omsorg for barnet.

Der findes et tilsvarende princip i retsplejeloven i forhold til nedlæggelse af forbud (retsplejelovens § 542). Forbud kan nedlægges på baggrund af en sandsynliggørelse af et retsstridigt forhold. Det synes acceptabelt og hensigtsmæssigt at en sandsynliggørelse er nok i disse tilfælde – primært fordi forbuds-sager behandles hurtigere, og man anerkender, at der ikke er tid til at indhente det bevis, der kan "godtgøre" krænkelsen eller det retsstridige forhold. Derudover lides der "kun" økonomisk skade ved et fejlagtigt nedlagt forbud, hvilket kan kræves erstattet, ligesom forbuddets nedlæggelse kan betinges af sikkerhedsstillelse.

Tilsvarende gør sig imidlertid ikke gældende, såfremt det vedtages at anvende "sandsynliggørelses"-kriteriet i forhold til tvangsadoptioner.

Tvangsadoptioner er meget vidtgående og derfor skal retssikkerhedsgarantierne være overholdt. Advokatrådet finder, at de næppe vil være overholdt i tilstrækkelig grad, hvis man accepterer en ændring fra "godtgørelse" til "sandsynliggørelse".

Advokatrådet ønsker endvidere at bemærke, at behovet må anses for at være yderst beskedent, da det fremgår af bemærkningerne, at der var ca. én tvangsadoption om året frem til 2009, og at der efter lovændringen i 2009 har været tre tvangsadoptioner om året.

Det er ydermere anført i bemærkningerne, at kommunerne muligvis ikke har et tilstrækkeligt kendskab til reglerne. Advokatrådet mener derfor, at man fra lovgivers side bør overveje hvordan det vil gå, hvis reglerne ændres fra ”godtgørelse” til det foreslåede ”sandsynliggørelse”. Kan kommunale sagsbehandlere – et kollegium af sagsbehandlere – differentiere fyldestgørende mellem begreberne? Systemet er bygget op omkring at det er en sagsbehandler (”kommunalbestyrelsen”) i kommunen, der starter sagen op, inden den kommer i Børn- og Unge-udvalget.

Det er Advokatrådets holdning, at det snarere bør være en domstolsopgave at vurdere, hvornår noget er sandsynliggjort og at grundlæggende retssikkerhedsgarantier risikeres tilsidesat hvis den foreslåede ordlyd i § 9, stk. 3 vedtages. Grundet det historiske (lave) sagstal som gengivet herover, vil mængden af sager næppe belaste domstolene, såfremt vurderingen henvises direkte fra Børn- og Unge-udvalget til domstolene.

Advokatrådet er opmærksomt på, at forslaget § 9, stk. 4 – som ikke kan stå alene – betyder, at der er et erfaringsgrundlag at ”sandsynliggøre” ud fra. Det ændrer imidlertid ikke på, at det stadigvæk bør være en domstolsopgave at vurdere, hvornår et forhold er ”sandsynliggjort”. Man kunne endvidere overveje, om en direkte domstolsadgang fra Børn- og Unge-udvalget (og dermed undgå Ankestyrelsen) kunne være medvirkende til, at kommunalbestyrelsen ”tør” gribe ind noget hurtigere, og de tragiske børnemishandlings-sager i højere grad kan undgås – i og med at det således ikke er en sagsbehandler eller medlemmer af Børn- og Unge-udvalget, der vil stå med ansvaret for enten ikke at have grebet ind, eller have grebet ind i strid med proportionalitets-princippet.

§ 10

Lovforslaget § 10, stk. 4, indeholder en bestemmelse om høringspligt af de biologiske forældre.

Advokatrådet ønsker at understrege, at ressourcetsvage forældre, som den relevante gruppe der skal høres må formodes oftest at tilhøre, næppe vil have mulighed for at afgive et kompetent eller relevant høringssvar. Hvis systemet med høring af forældrene skal fungere i realiteten, skal forældrene have beskikket en advokat eller en ad hoc-værge. Dette kunne ydermere tænkes at have den positive sideeffekt, at man undgår tvangsadoptioner, og i stedet kan få forældrene til at medvirke til en frivillig adoption, fordi man har kontakt til en fagperson, der forstår situationen og som kan rådgive de pågældende fyldestgørende.

§ 68f

I forlængelse af bemærkningerne til § 10 ovenfor, skal Advokatrådet bemærke, at inddragelse af en beskikket advokat eller værge bør finde sted allerede på tidspunktet, hvor indstillingen udarbejdes, jf. § 68f, stk. 1. Det er desuden værd at bemærke sig, at dommeren kan blive underkendt (§68f, stk. 3) – men at dommerens stillingtagen dog skal protokolleres. Man kunne overveje at indføre en bestemmelse om, at såfremt dommeren er uenig med flertallet, vil sagen altid skulle indbringes direkte for domstolene.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Neel Pryds Winkel
Familieret

Ankestyrelsen har ikke yderligere kommentarer til lovforslaget.
Vi således indstillet på, at den nuværende forretningsorden
bibeholdes.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen
Ledelsessekretariatet.

13. november 2014

J.nr.

Cpr.nr.

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk
www.ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att: familieret@sm.dk og npwi@sm.dk

Dato: 13/11 /2014

Høringsvar vedrørende: Udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Børne – og Kulturchefforeningen (BKF) takker for muligheden for at afgive høringsvar.

BKF har ikke nogen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Christian L. Hansen
Bestyrelsesmedlem og formand for netværk Børn & Familie

Eventuelle henvendelser til:

Formand for bestyrelsen Eik Møller (tlf. 23 45 77 30 / eimo@balk.dk)

Formand for netværk Børne og Familie Christian L. Hansen (tlf: 51 51 24 78 / clha@aabenraa.dk)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København den 13. november 2014
J.nr: 3.7.27/amc

Høringssvar på udkast til forslag om lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke.

Børnerådet er som udgangspunkt for en lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke, når det vurderes at være til barnets bedste at tvangsbortadoptere, da det giver mulighed for stabilitet og tryghed i opvæksten.

Børnerådet vil dog i denne forbindelse fremhæve følgende:

- En adoption uden samtykke forudsætter barnets ønske om adoption, hvis barnet er modent til at udtrykke sine ønsker, samt at det ud fra de pågældende forhold og barnets behov vurderes at være til barnets bedste. Børnerådet bifalder derfor, at det i bemærkningerne til forslaget angives, at barnets forhold skal belyses grundigt.
- Barnet skal have mulighed for og støttes i, at relationen til de biologiske forældre bevares. Hvis barnet ønsker det på et senere tidspunkt, skal der være mulighed for, at kontakten til de biologiske forældre genoptages. Begge betinges af, at kontakten er til barnets bedste. Børnerådet foreslår, at "Helt særlige tilfælde" bør omfatte barnets ret til samvær med oprindelige slægtninge efter barnets anmodning. Barnet skal altså også kunne anmode om samvær.
- At barnet sikres mulighed for indsigt i sin anbringelses- og livshistorie på et hvilket som helst tidspunkt, barnet måtte ønske at undersøge det nærmere. Når barnet får en ny familie, er det særdeles vigtigt at bevare barnets hidtidige historie på et tilgængeligt sted, hvis barnet skulle ønske at tilegne sig viden herom.
- At det sikres, at barnet får tilstrækkelige oplysninger om adoptionsårsagen, når barnet er modent til det. Oplysninger, som indeholder et minimum af belastning for barnet. Det vil sige, at det sikres, at barnet får fortalt, at de biologiske forældre havde et ønske om at tage sig af barnet, men at de biologiske forældre desværre ikke var i stand til det. Oplysningerne kan med fordel udvides i takt med øgningen af barnets modenhed.
- At det sikres, at barnet kan opnå den rette støtte og hjælp fra adoptivforældrene, samt at der stilles eksternt rådgivning til rådighed for adoptivforældrene. Børn, som har været udsat for omfattende

Børnerådet

omsorgssvigt, vil gennem tiden have skiftende, forskelligartede behov for støtte, og det bør imødekommes, at adoptivforældrene kan få behov for ekstra støtte. I den forbindelse kan der med fordel gøres brug af en forebyggende indsats.

Med venlig hilsen

Per Larsen
Formand for Børnerådet

Søren Gade Hansen
chefkonsulent

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København den 13. november 2014

Høringssvar på udkast til forslag om lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke.

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ovennævnte lovforslag.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at alle foranstaltninger inkl. adoption foregår ved samtykke og alene foranstaltes uden samtykke, når alle andre muligheder er afsøgt. Børnesagens Fællesråd understreger i forhold til alle de påtænkte ændringer, at barnet perspektiv tillægges selvstændig og afgørende vægt i forhold til den påtænkte adoption.

Det forudsætter barnets deltagelse og aktive inddragelse snarere end, at der alene fremlægges oplysninger om barnets eller den unges holdning, jvf. Forslag om ændringer i Lov om Social Service § 68 e, stk. 2, punkt 4.

Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere, at barnets bedste sikres i spørgsmål om adoption ved en direkte reference til FN's Børnekonvention, så alle adoptioner i Danmark sker i henhold til FNs Børnekonvention artikel 21, hvor Danmark har forpligtet sig til at sikre, at barnets tarv skal være af altafgørende betydning ved bortadoption.

I forhold til ændringer i Adoptionsloven § 9, stk. 3 om forældrenes evne til at varetage omsorgen for barnet foreslår Børnesagens Fællesråd, at forældreevnevurderingen kvalificeres optimalt gennem specialundersøgelser udført af uafhængige fagpersoner som fx psykiater, psykolog eller andre relevante specialister med henblik på at afklare forældrenes forhold.

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD
JOINT COUNCIL FOR CHILD ISSUES IN DENMARK

Dronningensvej 4, 1., 2000 Frederiksberg. Tlf.: 24 62 62 29. CVR. NR.: 23 19 04 19. bf@boernesagen.dk.
www.boernesagen.dk

Som begrundelse for denne formulering anfører Børnesagens Fællesråd, at forudsætningen for adoption uden samtykke må være en solid og uafhængig undersøgelse og dokumentation af, at forældrene varigt er uden forældreevne.

Børnesagens Fællesråd anbefaler endvidere fælles retningslinjer for forældreevneundersøgelser, som skal tilsikre kvalitet og omfang af disse undersøgelser.

Børnesagens Fællesråd understreger, at børn der er bortadopteret uden samtykke, skal have ret til at have relationer til den biologiske familie, og at de skal inddrages og støttes i disse relationer, såfremt de ønsker det, og det er til deres bedste. Denne ret til samvær skal barnet kunne påberåbe sig uanset, hvor barnet er i adoptionsforløbet, eller hvornår ønsket opstår, efter at adoptionen er en realitet.

Med venlig hilsen

Inge Marie Nielsen
Sekretariatschef

Ministeriet for børn,
ligestilling, integration og
sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Børns Vilkår
FOR BØRN I DANMARK
Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2. sal
2500 Valby

12. november 2014

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Børns Vilkår takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven mv.

Børns Vilkår er enig i lovforslagets overordnede intention; at skabe stabilitet og kontinuitet i anbragte børns opvækst. Børns Vilkår er endvidere enig i, at dette i særlige tilfælde mest hensigtsmæssigt kan ske gennem adoption uden samtykke.

Henset til at det har vist sig, at reglerne i deres nuværende form ikke i tilstrækkelig grad kan anvendes til at hjælpe de børn, for hvem adoption uden samtykke vil være den bedste løsning, er Børns Vilkår enig i det fremsatte forslag.

Børns Vilkår skal dog understrege, at det er afgørende, at børn der har behov for særlig hjælp, fx pga. medfødte handicap forårsaget af mors misbrug under graviditeten, bliver sikret denne uanset, om barnet bliver anbragt

Børns Vilkår ser positivt på den del af forslaget, der giver mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte samvær med den oprindelige slægt efter adoptionen. Børns Vilkår skal understrege vigtigheden af, at det sikres at barnet kan få kendskab til sit biologiske ophav – evt. senere i livet, såfremt det har et ønske herom. Det skal dog ligeledes understreges, at samvær alene skal fastsættes, såfremt det er det bedste for barnet. Når barnet opnår en alder, hvor det har en selvstændig holdning til, hvorvidt det ønsker samvær, bør denne tillægges betydelig vægt.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Ingrid Hartelius Dall
Jurist

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2014.52

Den 21. oktober 2014

Ved en mail af 16. oktober 2014 har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at udkastet ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til j.nr. 2014-2092.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Ministeriet for børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

OPLYSNINGEN
14 NOV. 2014

DanAdopt

Danish Society for International Child Care

13. november 2014

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

DanAdopt hilser det overordnede formål med ændringerne meget velkomment.

DanAdopt finder det nødvendigt og ser det som et godt initiativ, at Danmark evaluerer tiltagene og dermed forbedrer vilkårene for de børn, der fødes uden at have biologisk familie der kan tage vare på barnets opvækst.

Antallet af børn anbragt udenfor hjemmet i Danmark finder DanAdopt er højt. Samtidig viser det meste nyere forskning, at børn anbragt udenfor hjemmet i en længere periode, klarer sig dårligere i livet end børn der vokser op i permanente familier, inklusive adoptivfamilier. Det er således DanAdopts holdning, at adoption som indsats er en mulighed blandt andre, der er vigtig at overveje, for at sikre barnets tarv bedst muligt.

Et meget vigtigt fokus i den forbindelse må være, at et barn der er født og lever lige nu har en barndom hvor det har krav på at blive set, hørt og forstået. At vente for længe på, at biologiske forældre udvikler sig derhen, hvor de igen er i stand til at tage vare på barnets behov kan, for nogle børn, få fatale konsekvenser.

Princippet om frivillighed ved beslutningen om bortadoption er som udgangspunkt meget vigtigt, men DanAdopt finder ligeledes at det er vigtigt, at der sættes klare og mulige tidsbegrænsninger på, hvor lang tid der maksimalt må bruges på at afklare, hvorvidt adoptionen kan foregå som en frivillig afgivelse af barnet.

At barnets tarv må stå over forældrenes tarv, finder DanAdopt helt nødvendigt. Samtidig finder DanAdopt det særdeles vigtigt, at børn har mulighed for at kende til deres biologiske rødder og hilser derfor i særdeleshed velkomment, at der nu gives børn den rettighed, at have samvær med biologisk familie i det omfang det tjener barnets bedste, uanset om de biologiske forældre først er kontakt bare efter adoptionen.

DanAdopt har især hæftet os ved lempelsen i forhold til plejefamiliers muligheder for at adoptere et plejebarn. På den ene side er dette en meget naturlig fortsættelse af et langvarigt plejeforhold og derfor i barnets tarv. På den anden side kræves der på den måde, et stærkt øget fokus på udvælgelsen, uddannelsen og opfølgningen af plejefamilierne og de konkrete plejeforhold. Efter DanAdopts opfattelse

for at sikre, at den oprindelige hensigt med anbringelsen af barnet, bliver det primære fokus hos plejefamilien.

Sammenfattende mener DanAdopt, at der med forslaget, er banet vej for nytænkning og skærpet fokus på børns rettigheder i Danmark.

DanAdopt skal samtidig bemærke, at vi med sammenlagt 50 års erfaring med international adoption står til rådighed med ekspertise såfremt vi bliver spurgt.

DanAdopt har sendt dette høringssvar til AC Børnehjælp. AC Børnehjælp har tilkendegivet, at de tilslutter sig svaret.

Med venlig hilsen

DanAdopt

Mette Garnæs
Specialkonsulent/Socionom
Tlf.dir.: 45 94 05 05
E-mail: mrg@danadopt.dk

Ministeriet for børn, ligestilling, integration
og sociale forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København, den 12. november 2014

Vedr. høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at kommentere på det tilsendte lovudkast og tilslutter sig intentionen bag lovforslaget, der handler om i højere grad at give børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet i en længere årrække, en stabil og kontinuerlig opvækst med gennemgående og varige omsorgspersoner. Nærværende høringssvar baserer sig på bidrag fra Dansk Psykolog Forenings Adoptionspsykologiske Selskab.

Punkt 4.1.5.1. Vedr. hensynet til barnets tilknytning til en eventuel plejefamilie, side 15.

I sager hvor adoption vil medføre et familieskifte, fordi barnet ikke kan adopteres af den aktuelle plejefamilie, finder Dansk Psykolog Forening, at barnets behov og situation, og ikke særlige hensyn til plejefamilien ønsker om at opretholde plejeforholdet, bør danne grundlag for en vurdering. Den konkrete vurdering bør tage udgangspunkt i barnets behov samt hvorvidt tilknytningen til en plejefamilie er af en sådan karakter, at det vil være til skade for barnet at blive adopteret. Her kan barnets alder, varigheden af barnets ophold i plejefamilien og kvaliteten af den tilknytning, der er etableret, indgå som væsentlige faktorer, der dog ikke kan stå alene. Hensynet til, at barnet igennem adoptionen får en blivende familie og relationer, der rækker ud over plejefamilien, bør dermed veje tungere end den tilknytning, der er etableret i en plejefamilieordning af kortere eller længere varighed.

Ved en adoption, der fører til et familieskifte, kan tilknytningen til plejefamilien eventuelt tilgodeses ved en samværsordning med plejefamilien eller anden kontakt, så længe barnet måtte ønske det, eller vurderes at have behov derfor.

Punkt 4.3.2. Fastsættelse af samvær eller anden kontakt med barnets oprindelige slægt.

Under dette punkt ønsker Dansk Psykolog Forening først og fremmest, at formuleringen i forældreansvarslovens §20a ændres fra "(..)i helt særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge(..)" til "(...) i særlige tilfælde efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge (...)" således, at ordet "helt" udelades.

Foreningen finder endvidere, at der er grund til at forholde sig kritisk til tabet af slægtskab, og det absolutte ved et fuldstændigt slægtskifte, som adoption uden samtykke vil medføre for barnet. Derfor foreslås det, at man som et led i undersøgelsesarbejdet afsøger barnets nærmeste familie for at undersøge muligheden for at finde en ressourcefuld person, det være sig bedsteforælder, faster, eller andre, der vil

påtage sig at være kontaktled mellem barnet og den oprindelige familie, hvor dette vurderes at være til barnets bedste.

Det er erfaringen fra de psykologer, der kommer i kontakt med adopterede børn og unge, at tanker og forestillinger om den oprindelige familie fylder meget for den adopterede fra tidligt i livet. Ved at sikre en åben mulighed for kontakt fra starten af adoptionsforholdet, vil man kunne understøtte den gennemsigtighed, der kan medvirke til at gøre dette område af barnets liv mere åbent og derved tilgængeligt, så barnet får en sammenhængende og integreret forståelse af dets egen tilblivelseshistorie. Tiltaget vil yderligere understøtte, at ansøgerne til nationale adoptioner - med eller uden samtykke - vil besidde den fornødne vilje til og interesse i åbenhed over for denne meget væsentlige del af deres kommende barns liv.

Behovet for at skabe gennemsigtighed omkring barnets slægtsskabsforhold understreges endelig af den lette adgang til at knytte forbindelser, der i dag eksisterer via de sociale netværk. Der er i den forbindelse en række eksempler på, at adoptivforældre opsøger kontakt med deres børns oprindelige forældre samt, at de oprindelige forældre lægger spor ud for at få kontakt med deres børn. Denne nye mulighed tydeliggør, at det er en bedre beskyttelse af barnet, at det får sin viden om sine oprindelige forældre og slægt af sine adoptivforældre frem for via tilfældig kontakt, eksempelvis på nettet.

4.3.4. Kommunernes adgang til at anvende rådgivning fra VISO.

Det er Dansk Psykolog Forenings opfattelse, at VISO tildeles en meget afgørende rolle, uden at det bliver defineret, hvad de skal leve op til, og hvori deres baggrundsviden består.

VISO's rolle som rådgivende organ over for kommunerne i konkrete sager kræver, at man har tilstrækkelig viden om adoptionsforhold og den fornødne ekspertise i adoptionsrådgivning. Dansk Psykolog Forening ser derfor gerne, at rådgivning fra VISO udvides til at omfatte konsulenter med psykologfaglig baggrund og bred adoptionspecifik viden. Hvorvidt disse konsulenter skal findes i VISO eller skal udgøres af en gruppe psykologer, der er spredt rundt om i landet og som kommunerne vil kunne trække på, er mindre afgørende. Det afgørende element er, at den nævnte ekspertise er til rådighed.

Behovet for psykologisk rådgivning er også væsentlig i sager, hvor plejefamilier ønsker at ansøge om adoption efter at have haft et plejebarn boende nogle år. Det er her afgørende, at såvel barn som adoptivforældre understøttes i at skabe den åbenhed, der er en forudsætning for begge parter succesfulde integration af deres adoptionsvilkår. Dette gælder ikke mindst i plejefamilier, hvor barnet har været placeret fra fødslen, fordi der her hersker risiko for, at det adoptionspecifikke aspekt ikke varetages i tilstrækkeligt omfang under barnets opvækst, da barnet jo "altid" har været i familien. Ligeledes er det i sådanne sager afgørende, at plejefamilierne gennemgår en godkendelsesprocedure på lige fod med alle andre ansøgere til adoption, for igennem et sådant forløb, at få generel viden om adoption, om betydningen af den oprindelige familie, identitet osv.

Dansk Psykolog Forening står naturligvis til rådighed for yderligere sparring i forbindelse med den videre udvikling af rammerne for adoptionsvilkår- og processer i Danmark.

Med venlig hilsen
Eva Secher Mathiasen
Formand, Dansk Psykolog Forening

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og
sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Toldbodgade 19 B · Postboks 69 · DK 1003 København K · T 7010 1099 · ds@socialrdg.dk · www.socialrdg.dk · CVR DK 6335 6018

Hørings svar til lovforslag om adoption uden samtykke

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke.

DS mener grundlæggende, at det i nogle tilfælde er rigtigt at bortadoptere anbragte børn eller unge, hvis forældrene ikke vil kunne blive i stand til at varetage omsorgs- og opdragelsesopgaven. I vores daglige arbejde ser vi børn, som vil profitere af, at der kommer mere ro på deres liv gennem en adoption. Det er fx tilfælde, hvor forældrene permanent er uden forældrekompetence, og hvor børnene ser sig som en naturlig del af en familie, de er anbragt hos. Her kan den uvished, der er forbundet med en anbringelse og de tilbagevendende besøg af familieplejekonsulenter og sagsbehandlere være en belastning for barnet, som kan forstyrre det i dets udvikling. Der er derfor situationer, hvor vi bør give børnene fred til at udvikle sig. Vi er således klar over, at der er behov for at ændre reglerne om adoption uden samtykke, fordi de nuværende regler har vist sig at være så restriktive, at selv oplagte sager ikke godkendes.

Men det er afgørende for DS, at en udvidet adgang til adoption uden samtykke etableres på klare vilkår, så der ikke kan blive vilkårlighed i beslutningerne, og så der ikke kan være tvivl om, at det er hensynet til barnet, der er styrende.

De foreslåede kriterier er ikke præcise nok

Effekten af de foreslåede ændringer er svær at vurdere, men den kan blive omfattende, for lovforslaget rummer potentielt vidtgående ændringer. På den baggrund er det iøjnefaldende, at der ikke i bemærkningerne er nogen vurderinger af, hvor mange børn, der kan blive omfattet af ændringerne. Der fremtræder heller ikke et helt klart billede af, hvilke børn, der er tale om.

DS vurderer, at de kriterier, der indgår i §§ 9.3 og 9.4 er åbne for fortolkning. De objektive alders- og tidsgrænser bliver ophævet, fordi de har vist sig stive og med indbyggede problemer. I § 9.3 ændres 'godtgjort' til 'sandsynliggjort', men forståelsen af, hvad der skal til for at 'sandsynliggøre', at forældrene varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen, vil kunne variere. I værste fald en del. Samtidig vil en tvangsadoption kunne gennemføres, uanset om forældrene har samvær med barnet, og dermed vil relationen til forældrene også skulle tolkes uden entydige retningslinjer. I § 9.4 vil det være afgørende, hvornår man vurderer, at det kan være direkte skadeligt at afbryde tilknytningen til plejefamilien - igen en vanskelig vurdering. Og når det hidtidige krav om mindst 3 års forudgående anbringelse fjernes, så vil et (tvangs)anbragt barn eller en ung principielt kunne bortadopteret efter kort tid, hvor det vil være meget svært at vurdere de langsigtede forhold.

DS mener, at kriterierne på flere måde bør tydeliggøres. Der bør skrives ind i § 9.4, at barnet som minimum skal have boet i plejefamilien i en længere periode, inden adoption uden samtykke kan gennemføres. Det nævnes kort i bemærkningerne, men det bør fremgå af lovteksten.

Man bør også tydeliggøre, hvilke forhold ved forældrene, der kan udløse en adoption uden samtykke. Der ændres ikke i den beskrivelse, der indgik i lovændringen i 2009, men netop med ændringerne i §§ 9.3 og 9.4 vil det i høj grad være forældrenes handlinger og potentiale, der afgør, om der kan besluttes adoption uden samtykke. Derfor bør der i forlængelse af lovændringen udsendes en bekendtgørelse eller en vejledning, som fyldestgørende kan beskrive de forhold ved forældrene og deres (manglende) kompetencer som forældre, der kan udløse en adoption uden samtykke.

Klarhed om kriterierne for adoption uden samtykke er også nødvendig, fordi lovændringen så at sige vender bevisbyrden om i disse sager. Forvaltningen vil ikke længere have bevisbyrden med at godtgøre en permanent manglende forældrekompetence, nu skal den kun sandsynliggøre det. Derefter bliver det forældrenes ansvar at godtgøre, at denne vurdering ikke er korrekt, at de faktisk har den nødvendige forældrekompetence og tilknytning til barnet. Og det er sikkert sværere for en borger at godtgøre det, end det er for kommunen at sandsynliggøre det modsatte.

Kontinuitetsforståelse og muligheden for kontakt til forældre, søskende og slægt

DS finder det afgørende, at lovforslaget bygger på en grundig analyse af, hvad kontinuitet og tilknytning indebærer for disse børn. Herunder hvad deres

biologiske familie betyder for dem og kan betyde på langt sigt. Det savner vi i lovforslaget, og det skaber for os at se vigtige mangler i det.

Det er ikke givet, at børnene i alle tilfælde ønsker eller vil have gavn af helt at miste viden om og forbindelse til den biologiske familie. Herunder til søskende, som kan være en vigtig livslang relation. Det er kritisabelt, at forholdet til søskende slet ikke nævnes i bemærkningerne. For børn, der har haft et liv sammen med søskende – og det kan senadopterede i høj grad have haft – kan denne relation være af meget stor betydning, både i nuet og på længere sigt. Det bør indtænkes i lovforslaget.

Vi mener, at man både må forstå betydningen af etablerede relationer og betydningen af, at barnet kan have behov for at have kendskab til sin oprindelige familie. Man bør også erkende, at barnet måske kan ønske en form for kontakt eller viden om, hvordan det går familien eller slægtninge. Hvis man uden at gennemtænke barnets behov for kontinuitet i disse forhold fratager det sin historie og relationerne til den familie, det nu engang kommer fra, så kan der opstå et savn, som vil belaste det, og som det selv må slås med. Derfor anbefaler DS, at man skaber mulighed for, at barnet vil kunne få viden om sin oprindelige familie og en form for kontakt. Men det bør ske med barnets accept eller på dets foranledning og i en gennemtænkt kontekst, der kan beskytte barnet bedst muligt. Vi mener således, at barnet bør have formel indflydelse på spørgsmål om kendskab til og kontakt med den oprindelige familie.

Vi vil ikke her foreslå en model for, hvordan det kan tilrettelægges. Der kunne være tale om en form for samvær, der ligner det, der er i forbindelse med anbringelser. Man kan også forestille sig, at unge, der er fyldt 15, og dermed ville have partsrettigheder i anbringelsessager, kunne få ret til at afgøre spørgsmålet om kontakt selv. Man ville også kunne nøjes med en ret til at blive informeret om familieforholdene efter barnets/den unges egen beslutning. Under alle omstændigheder bør en ung, der fylder 18 og bliver myndig, have mulighed for at få oplysninger om sin oprindelige familie, hvis vedkommende ønsker det.

Andre steder i verden har man forskellige modeller, hvor børnene kan fastholde en eller anden kontakt til deres familie, forældre og søskende, selvom de er adopterede. Der bør indhentes viden om erfaringerne med sådanne modeller, så det kan inddrages i overvejelserne om, hvordan det kan gribes an i Danmark. I Danmark opererer vi med et vidtgående adoptionsbegreb, hvor det bliver et spørgsmål om enten/eller. DS vurderer, at adoptioner på andre vilkår vil kunne understøtte lovforslaget positivt.

Endelig vil vi nævne, at en ændring, der giver mulighed for at åbne for kontakt eller samvær, kan være med til at lette forældrenes accept af en adoption. Vi

tror, at man i enkelte tilfælde endda ville kunne nå til enighed om en frivillig adoption, hvis der var sådanne muligheder.

Børnene skal have indflydelse på forløb og beslutninger

Det er for os indlysende, at unge, der er anbragt, har partsrettigheder, når de er fyldt 15, og at der er detaljerede krav i Serviceloven om høring af yngre børn i en børnesag. På den baggrund finder vi det overraskende, at der ikke i lovforslaget er bestemmelser om konkret indflydelse for de børn og unge, der er genstand for meget vidtgående beslutninger om adoption uden samtykke. De nuværende regler om, at barnet "skal have mulighed for at udtale sig i alle led af sagen", fastholdes. Hvis lovforslagets formål er, at der skal gennemføres et større antal sager om tvangsadoption, eventuelt med lidt større børn eller unge, så mener DS, at man også bør give børnene og de unge konkret indflydelse på, hvad der sker med dem. Sådan vil det sikkert være i mange sager allerede, fordi man i praksis må tage hensyn til deres holdninger, men der vil blive bedre muligheder for at få disse holdninger ind i sagsforløbet, hvis børnene og de unge får en formel ret til i det mindste medindflydelse i sagerne.

Adoption uden samtykke må ikke blive en besparelsesmulighed

Erfaringerne fra især USA og England er, at den store udvidelse af antallet af tvangsadoptioner fra 1990-erne faldt sammen med en besparelsesdagsorden på det sociale område. Det er umuligt at se udvidelsen af adgangen til tvangsadoption i disse lande uafhængigt af besparelserne på de offentlige budgetter. Det vil være helt uacceptabelt, hvis vi får en tilsvarende kobling af besparelser og adoption uden samtykke i Danmark.

Derfor er det vigtigt, at kommunerne ikke de facto får mulighed for at beslutte disse sager. Vi er derfor helt enige i, at Børn og ungeudvalget efter § 68 f kun skal indstille sagen til Ankestyrelsen. Styrelsen bør derefter gennemføre en egentlig indholdsmæssig prøvelse af, om betingelserne for, at barnet kan adopteres uden samtykke, er opfyldt. Det er uklart for os, om det er indholdet i § 68 g, så vi vil foreslå, at det præciseres i selve paragraffen eller i en bekendtgørelse, som kan udstedes efter § 68 h.

Inddragelsen af VISO

DS støtter helt, at VISO kan inddrages i disse sager. Når der er så få sager, og når man ser på deres betydning og de krævende faglige vurderinger, der indgår i dem, så er det oplagt, at kommunerne får mulighed for at trække på VISOs ekspertise.

Opsamling

DS støtter forslaget om at udvide mulighederne for adoption uden samtykke, men under forudsætning af, at de omtalte kriterier og vilkår bliver klargjort, så kommunerne har et sikkert grundlag for at anvende de nye bestemmelser, som er relativt åbne i deres formulering. Endelig ser vi et potentiale i, at en ændring af adgangen til adoption sker sideløbende med en udvidelse af formerne for adoption. Det vil kunne imødekomme forældres behov for, at adoption ikke altid bliver 'endelig', fordi der kan blive tale om en kontakt i en eller anden form. Vi mener også, at det kan udformes, så det kan styrke lovforslagets intentioner om bedre at tilgodese barnets tarv.

DS bidrager gerne med viden fra praktikerne, der arbejder med disse sager i hverdagen, så det bliver muligt at kvalificere de forhold, vi peger på, herunder formulering af alternative former for adoption.

Med venlig hilsen

Niels Christian Barkholt
Næstformand
Dansk Socialrådgiverforening

Til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Att.: Neel Pryds Winkel
E-mail: npwi@sm.dk
CC: familieret@sm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 12. november 2014

Sag 16-2014-00662 – Dok. 176047/mmh_dh

Danske Handicaporganisationers (DH) høringssvar til forslag til lov om lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke

DH takker for muligheden for at komme med bemærkninger til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke). DH har følgende bemærkninger:

For DH er der to helt centrale problemstillinger. Den ene, at barnets tarv altid er i centrum jf. Børnekonventionens art. 3 og Handicapkonventionens art. 23(2). Den anden, at hverken barn eller forældre fratages retten til familie på et usagligt grundlag, jf. Handicapkonventionens art. 23(3-5) og Børnekonventionens art. 9(1-2). Vi understreger, at adoption uden samtykke er et uhyre indgribende tiltag, og at procedurerne omkring dette må være præget af faglig ekspertise og høje standarder for retssikkerhed for både barn og forældre.

Vi understreger, at handicap alene aldrig kan være grundlag for adoption uden samtykke jf. Handicapkonventionens art. 23(4), og at der i Handicapkonventionens artikel 23 som helhed er en stærk forpligtelse til at støtte personer med handicap i at varetage forældreskab. Forpligtelsen fremgår særligt tydeligt af art. 23(2), der fremhæver, at: "*Deltagerstaterne skal yde passende bistand til personer med handicap ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn*".

En nylig udgivet rapport fra Institut fra Menneskerettigheder: "Retten til at være forældre", viser desværre, at kommunerne ikke lever op til deres forpligtelser, når det drejer sig om at give forældre med handicap den nødvendige støtte til at varetage deres forældrerolle.

I instituttets rapport hedder det bl.a.: "*Den danske lovgivning giver mulighed for, at forældre med handicap kan få støtte til at udfylde deres forældrerolle. Men lovgivningen indeholder ikke en klar ret for forældre med handicap til at få denne støtte. Det kan derfor*

variere meget, hvilken hjælp forældre med handicap får til at udfylde deres forældrerolle – hvis de overhovedet får nogen.”

<http://menneskeret.dk/nyheder/rapport-personer-handicap-ret-stoette-vaere-foeraeldre>

DH er bekymret for, at en lempelse af reglerne af adoption uden samtykke, kan misbruges til at fratage forældre med handicap retten til at være forældre og have familieliv.

DH anerkender, at der findes tilfælde, hvor bortadoption uden samtykke kan være den rigtige løsning. I den sammenhæng ser vi ændringen af Forældreansvarslovens § 20a som et positivt tiltag. Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte samvær eller anden kontakt, selvom der ikke forud for adoptionen har været kontakt. Men det vil efter DHs opfattelse være en tragedie, hvis den påtænkte lempelse af lovgivningen, medfører tvangsbortadoptioner i tilfælde, hvor barnet kunne have beholdt relationen til sine forældre, hvis familien havde fået den nødvendige handicap-kompenserende og kompetenceudviklende støtte.

Som dokumenteret af Institut for Menneskerettigheder sker det således i praksis, at forældre med handicap ikke får den fornødne støtte. Der er oplagt risiko for at manglen på støtte fører til, at forældreskabet anses for så mangelfuldt, at en adoption uden samtykke kommer på tale. Det kan medføre en situation, hvor børn bortadopteres, fordi der ikke er sat ind med den rette forebyggende og/eller handicapkompenserende støtte i tide, hvilket DH finder helt uacceptabelt.

DH mener, at hvis der ønskes en lempelse af reglerne for adoption uden samtykke, skal Ankestyrelsen have en særlig forpligtelse til at overvåge, om forældre med handicap får den nødvendige støtte til at udfylde forældrerollen, samt føre statistik over grundlaget for adoption uden samtykke, herunder vurderingen af forældreevnen, og hvordan forældrenes eventuelle funktionsnedsættelse vægter i denne sammenhæng.

Kommunerne skal give den nødvendige støtte til at udfylde forældrerollen

Lovforslaget indebærer en lettelse af kommunernes adgang til at benytte adoption uden samtykke som alternativ til langvarig anbringelse. Dokumentationskravet lempes således, at det i stedet for at være godtgjort nu skal sandsynliggøres, at forældrene vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet. Gennemføres denne lempelse må Handicapkonventionens bestemmelser om ret til familieliv og støtten til at være forældre indskrives i loven som klare kommunale forpligtelser.

Det fremgår af lovens bemærkninger, at:

”Det forhold, at en forælder har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og har behov for f.eks. praktisk hjælp til at varetage deres forældreskab, er ikke i sig selv et udtryk for, at forælderen er uden forældreevne. Hvis forældre med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne skal have undersøgt deres forældreevne i forbindelse med adoption uden samtykke, skal det sikres, at forældrene konkret og rettidigt har modtaget den støtte og kompensation, som deres funktionsnedsættelse giver anledning til, herunder særligt i forbindelse med varetagelsen af forælderrollen. Hvis den hidtidige støtte til forældrene anses for utilstrækkelig, bør det overvejes at udsætte færdiggørelsen af prognosevurderingen, indtil forældrene har modtaget relevant støtte, og det kan vurderes, om denne støtte vil kunne forbedre forældreevnen.”

Det er dog langt fra tilfældet. I rapporten fra Institut for Menneskerettigheder, peger eksempelsamlingen på, at der ikke er foretaget en afdækning af forældrenes behov for kompensation inden kommunen iværksatte en forældreevne-vurdering. Dette bekræftes af DH's medlemsorganisationer.

DH mener, at en række anbringelser og ulykkelige familiesituationer kan undgås, når kommunerne anvender mulighederne for at støtte forældre med handicap til at varetage forælderrollen og dermed blive hjulpet til et godt familieliv.

Adoption uden samtykke vil i mange tilfælde være en billigere løsning end støtte til forældrene eller anbringelse i fx plejefamilie. DH understreger, at adoption uden samtykke aldrig må ske på økonomisk indikation. Ankestyrelsens statistik over anbringelser viser, at kommunerne i 2013 anbragte færre børn end året før. De kommunale budgetter for 2015 viser, at en række kommuner forventer nedskæringer både på området for udsatte børn- og unge og handicapområdet.

Fordomme må ikke have indflydelse på beslutning om adoption uden samtykke

Lovforslagets eksempler på forældre der vurderes ikke at have forældreevne, omfatter hovedsageligt personer med intellektuel eller psykisk funktionsnedsættelse. I de 10 konkrete sager om adoption uden samtykke, som er gennemført siden stramningerne i loven 2009, har alle forældre psykisk eller intellektuel funktionsnedsættelse. I nogle tilfælde i kombination med misbrug.

Selvom det af bemærkningerne fremgår, at psykisk funktionsnedsættelse ikke i sig selv betyder, at forældreevnen er nedsat, mener DH, at dette bør tydeliggøres.

Et af de konkrete tilfælde om adoption uden samtykke omfatter et barn af en kvinde med udviklingshæmning, der netop ikke modtager den nødvendige støtte til at kunne være en del af sin datters liv. <http://www.lev.dk/nyheder/2012/november/kommunalt-omsorgssvigt-og-tvangsadoption.aspx>.

Det er afgørende, at fordomme, evt. kombineret med manglende støtte ikke spiller ind i beslutningen om at iværksætte adoption uden samtykke. Eksempelvis har man i Danmark afvist at afprøve de udenlandske, evidensbaserede, forældreevne-træningsprogrammer til udviklingshæmmede forældre, der ellers kunne sikre den nødvendige støtte til, at personer med udviklingshæmning kan varetage forældrerollen.

I bemærkningerne til loven fremgår, at der ønskes en holdningsændring i kommunerne vedrørende brugen af adoption uden samtykke, og at der sammen med lovforslaget iværksættes en formidlingsindsats. Forpligtelsen til at give handicapbetinget støtte til at udføre forældreforpligtelser skal gøres til en del af denne formidlingsindsats.

Det er DH's opfattelse, at holdningen til støtte til personer med handicap er blevet mere negativ over de seneste år. DH finder, at det er yderst vigtigt, at den holdningsændring ikke fører til en begrænsning i anvendelsen af støtte på dette område. Derfor er klare forpligtelser, faglighed og tydelige holdninger helt nødvendige.

Krav om at specialviden og VISO skal inddrages

Det fremgår, at Ankestyrelsens undersøgelse viser, at kommunerne finder det vanskeligt at vurdere forældreevnen. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at sager om adoption uden samtykke ofte er komplekse og kræver specialviden. Inddragelse af VISO vil medvirke til et højere fagligt niveau i forhold til sagens oplysning. DH mener derfor, at kommunerne må forpligtes til at inddrage specialviden i vurdering af sagerne om adoption uden samtykke.

Det er eksempelvis DH's erfaring, at en ikke-diagnosticeret autisme hos et lille barn kan forveksles med, at barnet er tidligt skadet. Dermed skabes der mistanke om forældrenes evne til at drage omsorg for barnet. I mange tilfælde inddrages VISO ikke til at udrede hverken problemstillinger hos barnet eller eventuelle uopdagede funktionsnedsættelse hos forældrene. Det betyder, at familien ikke får den nødvendige støtte til at håndtere dagligdagen eller at forældreevne-undersøgelser igangsættes på et forkert grundlag.

DH mener derfor ikke, at det er tilstrækkeligt, at lovforslaget alene tydeliggør kommunernes *mulighed* for at indhente specialiseret rådgivning og vejledning hos VISO. Det bør være en

pligt for kommunerne at konsultere VISO i så indgribende sager som adoption uden samtykke.

For uddybning af ovenstående kontakt politisk konsulent Maria Holsaae, e-mail: mmh@handicap.dk eller tlf.: 24451557

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen,
formand

Dato:
27 OKT. 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved brev af 16. oktober 2014 (Sagsnr. 2014 - 2092) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold

Odense, den 6. november 2014

Vedr. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke), Deres sagsnr. 2014-2092

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold har ved e-mail af 16. oktober 2014 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til forslaget.

Foreningen skal i den anledning meddele, at foreningen ikke finder at burde udtale sig om udkastet.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: familieret@sm.dk og npwi@sm.dk.

På foreningens vegne,

Teresa Lund Tøgern
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

13. november 2014

Til
Minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
att Specialkonsulent Neel Pryds Winkel

Fremsendt på email til
familieret@sm.dk
npwi@sm.dk

Høringssvar vedr.

Lovforslag om lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke

Familiens Forening skal takke for at blive hørt i det foreliggende lovudkast. Vi har nogle få pointer.

Det andet lod

Vel er der tilfælde hvor de biologiske forældre ikke magter opgaven. Da kan en anbringelse eller en adoption være et nødvendigt alternativ. Men det er nødløsninger, der først og fremmest skal være til gavn for de børn det vedrører. At man så samtidig hjælper barneløse med at få børn, skal betragtes som en sidegevinst, men det hensyn må aldrig blive adoptionslovens primære formål. Det indtryk kan man godt få af det aktuelle forslag.

I den gældende adoptionslov § 7 hedder det:

§ 7. Adoption af en person, som er under 18 år og umyndig, kræver samtykke fra forældrene.

Stk. 2. Hvis den ene af forældrene er uden del i forældremyndigheden, forsvundet eller på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller lignende tilstand er ude af stand til at handle fornuftmæssigt, kræves kun samtykke fra den anden.

Det aktuelle ændringsforslag indeholder ingen ændringer i § 7. Stramningen i det aktuelle forslag – de nye paragraffer om at børn skal kunne tvangsadopteres bort - kommer således til at være dækket af § 7.

Stadig flere børn anbringes uden for hjemmet. Flere burde måske blive det. Enlige mødre er – også set i relation til deres andel af forældrepopulationen – storleverandører af børn til anbringelse. Det kunne tyde på at børnenes tarv ikke er varetaget i udgangspunktet, da det ofte end ikke er overvejet, om faderen kunne have været et bedre alternativ til et eneforældreskab.

Samværsforælder (som regel fædre, idet mødre altid får forældremyndighed i udgangspunktet) har ikke mulighed for at blive delagtiggjort i de planer, myndighederne har pligt til at lægge for barnets fremtid (at myndighederne så ofte forsømmer overhovedet at lægge dem er en anden sag). Han bliver end ikke underrettet om, hvorvidt der er tale om en kortvarig anbringelse, eller om anbringelsen er mere definitiv. Eller om der måske ligefrem er tale om en (tvangs)adoption.

Den slags oplysninger betragtes som forældremyndighedsindehaverens personlige forhold. Faktisk er biologiske fædre uden del i forældremyndigheden dårligt nok part i sagen.

Undertiden får forældre uden forældremyndighed først besked om en anbringelse, i forbindelse med at børnenes samvær med ham begrænses, som en konsekvens af en anbringelse.

Det aktuelle forslag synes ikke at ændre på dette forhold.

Familiens Forening anbefaler i den situation ofte fædre at søge om at få overflyttet forældremyndigheden efter FAL § 14. Men det sker ofte efter barnet er anbragt. Men faktisk får han undertiden forældremyndigheden i netop den situation. Det kan jo være svært at nægte ham, hvis han i øvrigt er som folk er flest. Det giver en forfærdelig og unødvendig turbulens i barnets liv. Desuden er det dyrt.

For alle parter vil det være bedre hvis barnet flytter over til den anden af forældrene, end at anbringe det hos fremmede et helt 3. sted der – desværre - kun undtagelsesvis er det sidste. Den første anbringelse er ofte starten på en lang anbringelseskarriere. Succesraten er lille.

For børn er det klart en fordel at bo sammen med sine forældre. Eller i det mindste hos en af dem. Ikke blot fordi det så undgår at skulle pendle mellem tre forskellige ”hjem”. To er alt rigeligt.

Hvis børn er anbragt, er det normalt, at samværet begrænses til hver 3. eller 4. weekend. Fordi barnet skiftevis skal have samvær med far og sin mor. Moderen har – alt efter evne - større mulighed for at holde kontakt med barnet, hvis det kun skal skræve over to hjem end hvis det skal skræve over tre. At biologiske forældre er bedre end plejeforældre er ganske veldokumenteret¹.

Dersom man enten udvidede kredsen af forældre med forældremyndighed, eller overvejede *alle* biologiske forældre som alternativt til en anbringelse/adoption, kunne kommunerne utvivlsomt spare rigtig mange ressourcer. Ikke mindst vil der komme flere glade børn ud af det. Måske også færre skilsmisser.

Det vil være fornuftigt at sikre *alle* forældre ret til aktindsigt og advokathjælp (fri proces), hvis man overvejer at anbringe eller tvangsbortadoptere deres børn. Det selskab forældre uden del i forældremyndigheden ender i efter servicelovens § 7 stk 2 (se herover), er ikke ligefrem flatterende.

I lov om social service hedder § 50 Stk. 9.

Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Undersøgelsen gennemføres så vidt muligt i samarbejde med de vordende forældre. Stk. 4-8 finder anvendelse ved afgørelsen. [...]

Hvad der forstås ved betegnelsen ”vordende forælder” er præciseret:

Betegnelsen vordende forældre omhandler både gravide enlige kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far².

Formuleringen er ikke særlig præcis. Således svæver det hvorvidt man ved flertalsformen ”forældre” skal forstå alle de mange anbringelsestruede børns fædre og mødre samt hvad der må være af pap og plastik. Eller om der menes forældrene til det enkelte barn. Præciseringen af begrebet *vordende forældre* i Serviceloven, nævner netop ikke de biologiske forældre, der ikke bor sammen med moderen. Man må derfor formode, at den udelukkelse der er nævnt i adoptionslovens § 7 stk 2, netop også er gældende for dem. Adskillige steder i lovforslaget benyttes netop entalsformen af forældremyndighedsenhavere. Det er symptomatisk.

At have eller ikke at have del i forældremyndigheden kan foruden køn desuden bero på, at det endnu ikke er født. Men her er også et høne/æg problem, idet en eventuel faderskabssag (efter

børnelovens § 6), og eventuelt en efterfølgende forældremyndigsag (forældreansvarslovens § 14), og endelig så en anbringelsessagt på toppen, tager i sagens natur sin tid. At tvangsbortadoptere tre måneder gamle børn, vil reelt være en adskillelse fra begge biologiske forældre. Det vil reelt være en omgåelse af den mulighed de nævnte paragraffer giver den biologiske far, for at tage for at tage forældreansvaret på sig. Fristen for at rejse en faderskabssag efter FAL § 14, er ½ år. Hvilket i øvrigt er en ganske kort frist, også sammenlignet med fx Norge, hvor der slet ikke er nogen frist. Men her kan barnet være bortadoptet endnu inden faderen ved, at han er far.

Familiens Forening finder, at da børn fødes med to biologiske forældre, og dermed to lodder i livet kan det ikke være i barnets interesse at samfundet ikke undersøger begge lodder. Specielt hvis det konstateres at det ene er en nitte, er der så meget desto større grund til at man i det mindste undersøger om der skulle være gevinst på det andet.

Familiens Forening anbefaler, at faderskabet til adoptivbørn fastslås inden adoptionen iværksættes, og at den biologiske fars forældreevne og vilje samtidig vurderes i forbindelse med adoptionssagen. Det gælder navnlig i tilfælde hvor en tvangsadoption overvejes.

I Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier³ hedder det i forbindelse med anbringelse af unge uden for hjemmet;

En tidlig indsats kan være medvirkende til, at det undgås, at problemerne vokser sig så store, at de ikke kan afhjælpes i hjemmet eller i det nære miljø.

I formuleringen »det nære miljø« ligger, at kommunalbestyrelsen både skal forsøge at drage nytte af ressourcerne hos personer i hjemmet, typisk forældremyndighedsindehaverne og hjemmeboende søskende, og også overveje, om der er andre nære pårørende og nærtstående personer i øvrigt, som vil kunne bidrage til løsning af problemerne. Det drejer sig f.eks. om bedsteforældre, onkler, tanter, naboer, venner, venners forældre, skolelærere, sundhedsplejersker og pædagoger. Forældre, der ikke har del i forældremyndigheden, vil eventuelt også kunne inddrages i opgaveløsningen. I denne sammenhæng er det dog også vigtigt at være opmærksom på, om inddragelsen af det nære miljø i opgaveløsningen kan skabe konflikter og medføre uheldige følger for barnet eller den unge³ [fremhævelser FF].

Spørgsmålet om forældremyndighedens placering fortæller meget om køn (se FAL) men stort set ingenting om forældreevne. Det skyldes diskriminationen af børn og deres fædre.

Derfor er det dybt problematisk når man politisk tillægger forældremyndighedens placering så stor betydning. at kommunerne ikke har pligt til at undersøge om far er til noget, når nu det viser sig at mor ikke magter opgaven. At alle de relativt perifere personer der ifølge vejledningen skal overvejes som ressourcepersoner men netop ikke biologiske forældre, er ikke blot en diskrimination af fædrene. Det er også uhensigtsmæssigt for børnene.

I FNs børnekonvention hedder det blandt andet:

Artikel 8 - Beskyttelse af identitet,

Statens forpligtelse til at beskytte og om nødvendigt genskabe barnets grundlæggende identitet (navn, nationalitet og familierelationer).

Artikel 9 - Forældres beskyttelse af barnet

Barnets ret til at bo sammen med sine forældre, medmindre dette skønnes uforenligt med barnets tarv. Barnets ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene

eller dem begge. Statens forpligtelse til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager iværksat af staten.

Artikel 21 - Adoption

Statens forpligtelse til at sikre, at adoption kun tillades, når det er til barnets bedste.

Danmark ratificerede konventionen i 1991.

Vi ser en umiddelbar modsætning mellem adoptionslovens § 7 stk 2, og resten af det aktuelle forslag og FNs børnekonvention, da det at en af forældrene ikke har del i forældremyndigheden, ikke kan sidestilles med, at det skulle være i modstrid med barnets tarv at bo sammen med - eller opretholde kontakt til denne. Opmærksomheden henledes på, Statens forpligtelse til at genskabe barnets familierelationer, hvis Staten har ansvar for afbrydelsen af kontakten mellem børn og forældre.

I FNs Menneskerettighedskonvention artikel 8 hedder det;

Enhver har ret til en fyldestgørende oprejsning ved de kompetente nationale domstole for handlinger, der krænker de fundamentale rettigheder, som forfatningen eller loven giver vedkommende.

Vi forudser at Danmark meget vel kan få adskillige sager, hvor børn eller fædre søger oprejsning for krænkelser af de nævnte bestemmelser. Antallet af potentielle sager vil næppe blive mindre, hvis børnene ligefrem tvangsadopteres.

Mødre får automatisk forældremyndighed, fædre skal være gift med moderen eller de skal have underskrevet en faderskabserklæring for at opnå denne ret. Ofte undlader moderen at skrive under.

Familien Forening skal beklage, at man her sætter moderens tarv i centrum i stedet for barnets. Det er ingen garanti for, at hun faktisk vil være bedst til at forvalte forældreansvaret.

Familien Forening anbefaler, at man i Danmark ikke lovgiver i modstrid med menneskerettighederne.

Med den moderne bioteknologi kombineret med sociale medier, forudser vi at det vil være relativt enkelt for børn og deres biologiske fædre at finde hinanden i fremtiden. Allerede i dag ser vi ofte et stort savn efter hinanden fra begge grupper. Nok så mange paragraffer der søger at forhindre den forbindelse, vil utvivlsomt komme til kort. Men nok gøre livet ganske besværligt for alle involverede.

Den fremtidige forældreevne.

Efter lovforslaget skal man før der iværksættes en tvangsadoption, vurderes om forældrene nogensinde vil kunne opfattes som en ressourceperson for barnet. Her skal opmærksomheden henledes på, at mens små børn er stærkt knyttet til deres mor især fordi kun hun kan amme, er de store ofte stærkt knyttet til deres far. Deres betydningskurver er så at sige omvendte.

Amning bør selvfølgelig indgå som ét af mange elementer i vurderingen af forældrene, men faktisk med dalende betydning, da forurening med tungmetaller gør især langtidsamning mindre hensigtsmæssig for barnet end det har været tidligere.

Det kan det være meget vanskeligt at se om der er potentialer i en far til en rafting tur med ungerne om 8-12 år. Eller måske blot til en rask fodboldkamp. Eller måske til at lærer barnet at spille på kontrabas, hvis netop kontrabassen er faderes spidskompetance. Måske har barnet netop arvet noget af hans musikalitet, der blot skal vækkes.

Beslutningen om forældremyndigheden og adoption angår jo netop ikke alene små børn. Afgørelsen har betydning for hele barnets liv, da små børn har det med at blive store. Det handler også om børnebørn og bedsteforældre, faktisk hele stamtræet.

Samtalens forudsætning

Der lægges stor vægt på samtale og samarbejde i lovforslaget. *"Det er således også en del af forældreevnen at kunne samarbejde med den anden forælder om barnet."* hedder det blandt andet.

Men forudsætningen for de ting er netop et demokrati. I et enevælde er det farligt at sige sin mening, det kan medføre repressalier, og er i øvrigt absurd, så længe ethvert nok så sagligt synspunkt kan trumfes med en forældremyndighed eller en bopælsret. Eller mere præcist blot et bestemt køn.

Som i et hvilket som helst andet enevælde er den slags voldsbefordrende. Demokratiets styrke er netop, at det er voldsforbyggende.

"Demokrati er ikke et system eller en lære, det er en livsform som under talrige nederlag er groet frem i Vesteuropa i løbet af de sidste 2000 år..."

Det er en tankegang man først tilegner sig derved at man lever den igennem i det allersnævreste private liv, i forhold til familie og naboer, derefter udadtil i større kredse, i forhold til landsmænd, og endelig i forhold til nationer".

Hal Koch i "Hvad er demokrati?" fra 1945

Familiens forening skal anbefale at fædre og mødres forældreevne i udgangspunktet vurderes efter samme kriterier, i samme institutioner, ud fra samme love og med samme konsekvenser.

Samarbejde med myndighederne

Den diskrimination børn og fædre udsættes for, og som politisk og administrativt stort set aldrig problematiseres, betyder at tilliden til at man fra samfundets side faktisk søger den bedste løsning for barnet, kan ligge på et ganske lille sted. Ofte vil tidligere erfaringer med myndighederne betyde betydelig mistillid.

Myndighedspersonerne er jo i sagens natur bundet af loven, og er alene af den grund ikke objektive. Den faglighed de måtte besidde har de prostitueret til den politiske doktrin om, at mor altid er bedst. Samtidig mister de deres faglige autoritet.

Derfor kan man ikke bruge forældrenes samarbejdsvilje med myndighederne til noget som helst.

Ligestillingsvurdering

Lovforslaget indeholder ikke nogen ligestillingsvurdering. Det er en lidt nem måde at slippe for at kommenterer den omfattende kønsdiskrimination der netop ligger i forældreansvarsloven. Med den store betydning forældremyndigheden – og dermed køn - tillægges i det foreliggende forslag, og som dokumenteret herover, er der ingen som helst tvivl om at der er endog meget store ligestillingsmæssige problemer i forslaget.

I det aktuelle lovforslag, er der overhovedet ikke nogen ligestillingsambitioner. Her er ligestilling – på trods af al snak om *mainstreaming* – åbenbart ikke længere noget mål.

Vi undres over, at man politisk kan tro, at man kan minimere konflikter ved at maksimere diskrimination. Men det er måske heller ikke det man vil?

Med påvisningen af flere steder i loven og i lovforslaget, hvor hensynet til hvad der er bedst for barnet overskygges af hensynet til moderen/bopælsforælderen, finder vi ikke forslaget kønspolitisk neutralt, og ej heller at det er udtryk for den størst mulige ligestilling mellem forældrene.

Vi er to køn om at definere hvad det vil sige at være menneske. Det ene køn kan derfor ikke gøre sig til af at være et bedre eksemplar af arten end det andet. Specielt ikke når det handler om opdragelse af næste generation, hvor de to køn jo netop også er at finde.

Økonomiske konsekvenser

Her skal opmærksomheden også henledes på moderens situation. Hun kan for det første have mere eller mindre varme følelser for faderen. Men der er også nogen ganske store økonomiske konsekvenser for hende, hvis barnet ender med at bo hos sin far i stedet for at blive adopteret. I det tilfælde kan hun nemlig pålægges børnebidrag, i 18 år. Hertil kommer et eventuelt uddannelsesbidrag i op til 6 år. Samtidig mister hun alle de børnerelaterede tilskud, som fx børneydelse, ordinært og ekstra børnetilskud, børnepenge, friplads, boligsikring samt ekstra beskæftigelsesfradrag.

I vores rådgivning oplever vi tilfælde, hvor en mor vælger at bortadoptere et barn, frem for at overlade det til barnets far. Vi mener at det valg blandt andet skyldes, at hun ved at overlade barnet til faderen, samtidig kan forpligtes til at betale børnebidrag. Det er ikke muligt at indgå en bindende aftale omkring bidrag, der kunne få hende til at ændre mening.

Det ses i børneloven, hvor børn ældre end ½ år og deres fædre hænger på deres "slægtskab", hvis det en gang er fastsat, helt uanset at de biologiske fakta fortæller noget helt andet. Vi tror ikke at det er til gavn for hverken børn eller deres forældre.

Så for hende vil det absolut være billigst at bortadoptere barnet. Så selv hvis det det rent objektivt ville være bedst for barnet at bo hos sin far, lægger lovgivningen – herunder også det aktuelle forslag – hindringer i vejen for den løsning.

Mange af de tilskud skal betales af kommunen. En anbringelse af barnet, er dyr for kommunerne. Derfor sparer kommunerne ganske mange penge ved at tvangsadoptere børn bort, især da hvis det sker til en anden kommune. Så behøver man ikke frygte at problemer i adoptivfamilien og deraf afledte udgifter, falder tilbage på den oprindelige kommune. Hvis barnet var anbragt i en anden kommune, hang anbringelseskommunen fortsat på udgifterne.

Vi synes det er en farlig cocktail, at såvel mor som kommune kan se en økonomisk gevinst i at bortadoptere børn fremfor en anbringelse. Eller blot en flytning til deres far.

Demokrati og familiepolitik

Familiens Forenings overordnede omkvæd, som det derfor ikke er nødvendigt at gentage i hver eneste anbefaling - hedder, at det at være en god far eller mor, altid bør trække i samme retning som det at være en god demokratisk samfundsborger.

Desværre oplever flere og flere, at de er tvunget ud i et valg mellem deres egen forståelse af det at være en god far/mor og det at være en god samfundsborger. Det er for et hvert samfund et usundt dilemma at stille folk i. Læseren kan jo overveje hvordan han eller hun selv ville prioritere.

Vi kan ikke kraftigt nok anbefale at man politisk fokusere på initiativer der kan begrænse antallet af skilsmisser og familieopløsninger og dermed også anbringelser og tvangsadoptioner.

Det kan især ske på to måder.

For det første at gøre det mindre forudsigeligt hvem af to velfungerende forældre der i tilfælde af skilsmisse får bopælsretten. En kønsbestemmelse er ikke tilstrækkeligt.

For det andet at gøre det minder økonomisk lukrativt at være enlige forældre.

De fleste børn vil nemlig – hvis man spørger dem – helst bo sammen med både deres far og mor.

1. januar 2013 sagde Statsminister Helle Thorning-Schmidt i sin nytårstale blandt andet:

”Det er ikke alle parforhold, der holder. Mange bliver skilt. Og det er svært, når en familie bliver delt i to. Men vi ved, at det kan fungere. Det er ikke pinligt eller unormalt. Og en familie, som består af mor og et par børn, er en lige så god familie som enhver anden.”

Nødvendigheden af at tvangsbortadoptere børn dementere statsministerens udsagn. Man kan også udlede at netop fædre synes ret overflødige efter Statsminister Helle Thorning-Schmidt’s mening.

Kresten Lidegaard

Formand

-
1. **The Cinderella Effect. Parental discrimination against stepchildren.** *Martin Daly*
Samfundsøkonomen nr. 4 2002
 2. Bekendtgørelse af lov om social service nr. 1023 af 23/09/2014 Gældende
 3. Vejledning nr 9007 af 07/01/2014 - Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier.

Til: Neel Pryds Winkel (npwi@sm.dk), Familieret (Familieret@sm.dk)
Fra: Jan Simon Petersen (jasp@FOA.DK)
Titel: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven
Sendt: 28-10-2014 12:01:15

Til ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

FOA – Fag og Arbejde har ingen bemærkninger til det foreslåede.

Med venlig hilsen

Jan Simon Petersen - Pædagogisk konsulent – Cand. Pæd.
FOA – Fag og Arbejde - Staunings Plads 1 – 3 - 1790 Kbh. V
Tlf. 46 97 26 06 mobil 21 76 49 49 - jasp@foa.dk

2014

Høringsvar

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Foreningen Far
Pasteursvej 2
1799 København V

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre fremsender hermed høringsvar til forslag om lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Foreningen Far må på det kraftigste advare mod lovforslaget og lempelse af reglerne om tvangsadoption

Foreningen Far må anbefale Socialministeriet at få ligestillet og kvalitetssikret dansk familielovgivning og offentlig praksis i familie og socialsager før der overvejes lempelser. Foreningen Far har gennem 2 år foretaget procesanalyse af udvalgte børnesager jfr. bilag A og det er grupvækkende mønstre vi ser.

Der sker fejl i offentlige danske familie og socialsager. Fejl som ikke ses, indrømmes eller rettes – og det sker efter strukturelle og kulturelle mønstre. En lempelse af reglerne om tvangsadoption kan give kommunerne, statsforvaltningen og ankestyrelsen endnu videre muligheder for at ”overse” fejl i familie og socialsager bl.a. fordi der kan spares penge og tid.

Der er efter Foreningen Fars oplevelse børn som tvangsfjernes på grund af offentlige fejl i Danmark, fordi alt for mange hænder er inde over sagerne, fejl forplanter sig og vigtige informationer om børn og forældre går tabt i sorte huller mellem offentlige medarbejdere og enheder som ikke taler ordentligt sammen. Det er kendt viden ledelsesmæssigt, at skift af hænder i livsvigtige menneskelige processer giver tab af viden, øget sagsbehandlingstid og risiko for fejl. Det ER virkeligheden i Danmark selvom der naturligvis også sker god offentlig sagsbehandling.

Som eksempler på aktuelle sager - på en uge - hos Foreningen Far, hvor vi anser der kan være stor risiko for fejl og evt. tvangsadoption – kan nævnes.

- En dansk far som er skolelærer kommer først i betragtning efter 2 år, 2 tvangsfjernelser hos mor og 3 plejefamilier pga. sagsbehandlingsfejl og fratagelse af forældremyndighed for forkert forælder på grund af fejl i statsforvaltningen. Efter 2 år har far fået bopæl ved retten. Kommunen og statsforvaltningen gjorde intet.
- En japansk mor og statsborger får tvangsfjernet barnet efter i flere måneder næsten dagligt, at være spurgt om adoption og til sidst frivilligt at have anbragt barnet, efter 4 personer i 2 timer i et lille rum havde diskuteret det med den japanske mor UDEN TOLK. Mor har været velfungerende japansk kvinde og er ikke på nogen former for medicin. Der er tydelige tegn på kulturelle forskelle og flere erfarne personer i børnesager melder om at der er sket fejl. Kommunen gør intet.
- En far går fra weekendordning til eneforældremyndighed med falske aftaler og trusler, hvilket skaber risiko for tvangsfjernelse af børnene. Ingen offentlige myndigheder handler og sagen bliver ikke sikret. 50 personer og over 10 forskellige offentlige enheder med forskellig lovgivning er inde over sagen og alle fortsætter ad den forkerte vej. Far har senest fået stadfæstet eneforældremyndighed ved byretten uden at mor har økonomisk eller realistisk mulighed for at anke sagen pga. de mange fejl, der har forplantet sig i systemet. Børnene har flere gange haft blå mærker og udtaler at de bliver lukket inde i mørke rum, hvis de ikke hører efter far. Far er veltalende og fremstår velintegreret, men må anses at ”snyde” systemet.

Foreningen Far må endvidere henvise til Socialministeriets egen task force, Deloitte og ankestyrelsen, som har undersøgt udvalgte kommuner og fundet over 70% fejlreter i kommunernes socialsager. Et billede Foreningen Far ser i alle landets kommuner.

En lempelse af reglerne om tvangsadoption for børn bør ikke ske før Socialministeriet får ryddet meget grundigt op, ligestillet samt kvalitetssikret familie og social systemet i Danmark. Selv herefter vil der været risiko for fejl pga. besparelser for kommunerne. Lad os derudover ikke glemme Masho adoptions sagen, som Foreningen Far og senere Ankestyrelsen, betragtede som brud på barnets basale menneskerettigheder i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention artikel 8 om respekt for familielivet.

- Er tvangsadoptioner som princip et brud på børn og forældres fundamentale menneskerettigheder bl.a. fordi der kan ske og sker fejl og forældreskabet er livsvarigt følelsesmæssigt?
- Intensionen i Socialministeriet lovforslag er naturligvis menneskeligt fint og kan bestemt virke rigtigt for nogle få børn, men hvilke?

I to af de seneste lovforslag fra Socialministeriet har man husket medmor, men glemt medfar og biologisk far. Således siger børneloven ikke som udgangspunkt at barnets forældre er biologisk far og mor i en tidsalder med DNA, Facebook og 50% skilsmisse rater, hvor børn og fædre modtager besked om forkert forældreskab når børnene er 2, 6 eller 16 år gamle.

I den seneste udgave af dåbs og navnebidragsloven har Socialministeriet ændret "forældre" til at kun "mor" kan søge om dåbs- og navnebidrag, selvom 3-4% børn på 0 år i dag bor hos far i enlige familier i henhold til Danmarks Statistik. I 2012 lavede Socialministeriet flere lovændringer i forældreansvarsloven baseret på forældremyndighedsbegrebet. Men ingen har kunne oplyse tallet for børn under 18 år der har fælles versus eneforældremyndighed. Tallet blev først registreret i 2004 og selv derefter er data upålidelige.

Socialministeriet må efter Foreningen Fars oplevelse få bedre styr på de alvorlige fejl, ligestillingen og kvalitetssikring på familie- og socialområdet i Danmark internt i ministeriet, før der laves sådanne massive indgreb i børn og forældres liv. Det er Foreningen Fars erfaring at Socialministeriets jurister som laver lovforslag i praksis i dag ikke har den erfaring fra virkeligheden, som er påkrævet og livsnødvendig for børn og familier. Vi må derfor rejse alvorlig kritik og bekymring for det interne arbejde i Ministeriet.

Foreningen Far står altid til rådighed for positivt samarbejde, men advarer på det kraftigste mod lempelser i forhold til tvangsadoptioner og øvrige forhold, uden indsigt i virkeligheden og bruger tilfredshedsundersøgelser hos de borgere, som har oplevet den offentlige sagsbehandling og virkeligheden.

Foreningen Far "køber" ikke Socialministeriets ordbrug "der skal smidigøre sagsbehandlingen, uden at der slækkes på de gældende retssikkerhedsgarantier", men anbefaler at en borgerombuds m/k ansættes direkte i Socialministeriet som laver livsvarig og livsnødvendig lovgivning for danske børn og rigtige mennesker.

Med venlig hilsen

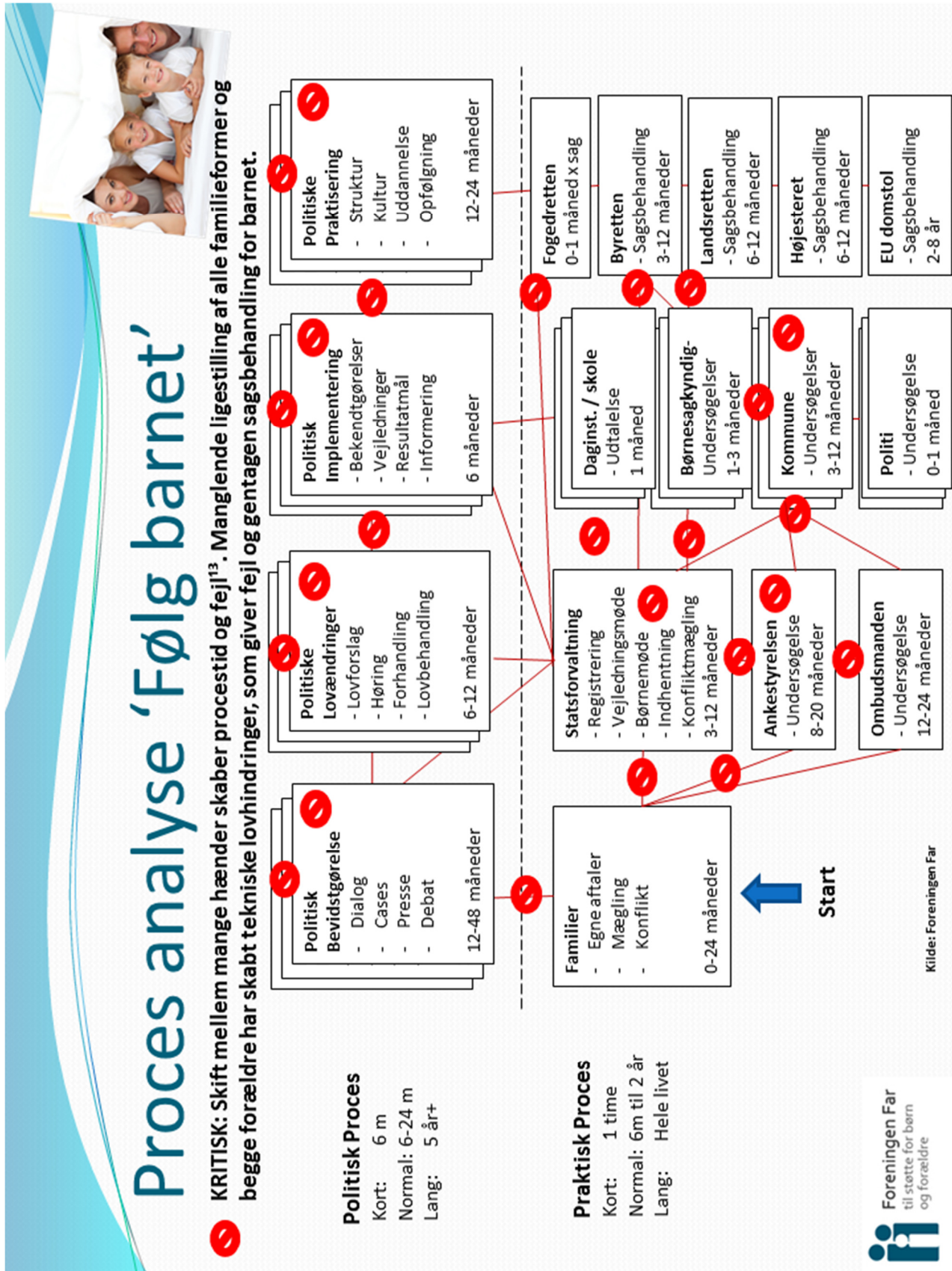

Jesper Lohse, Formand

Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

E-mail: formand@foreningenfar.dk

Bilag A – eksempel på procesanalyse i offentlige børnesager

GADEJURISTEN

Værnedamsvej 7A, 1. • DK-1819 Frederiksberg C • SE nr. 25 04 84 82 • kontakt@gadejuristen.dk •
www.gadejuristen.dk

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold.
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 13. november 2014

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love.

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Som følge af travlhed, blandt andet med svært ringe sagsbehandlede børneretlige sager og knuste forældre i sådan sagsbehandlings kølvand, har vi ikke haft mulighed for at investere den fornødne tid i udarbejdelsen af et grundigt høringssvar.

Vi er på den baggrund nødsaget til at nøjes med at udtrykke vores svære bekymring for udsigten til et øget antal tvangsbortadoptioner samt vores frygt for, at dette skridt ikke mindst vil ramme netop en af vores primære målgrupper; forældre med stoferfaring.

Her er det Gadejuristens gennemgående erfaring, at der i børneforvaltninger landet over hersker såvel uvidenhed som fordomme og særdeles vidtgående stigmatisering. Mens det er vores erfaring fra kontakt gennem årene med flere end 500 forældre med stoferfaring, at en stor andel under forudsætning af sikring af den fornødne, kvalificerede støtte faktisk er i stand til at være udmærkede forældre hhv. samværsforældre, er det i skræmmende mange tilfælde ikke sådan disse forældre ses i det børnekommunale landskab. Dette fører eksempelvis til et vist antal formandsbeslutninger om tvangsanbringelse umiddelbart efter fødslen, evt. meddelt skånselsløst allerede under fødslen mellem vernerne. Formandsbeslutninger, som også efterfølgende ses underkendt, men retfærden indtræder for sent. Forældrene knuses og kommer eventuelt i umiddelbar eftertid i større eller mindre grad til at levere det grundlag for en opretholdt tvangsanbringelse som ikke var tilstede ved formandsbeslutningen. Og sådan behøvede det ikke at være gået. Således kan grundlaget for en tvangsbortadoption, en kun endnu mere, næsten ubeskriveligt indgribende foranstaltning, ligeledes frygtes skabt gennem først og fremmest usaglig og ukvalificeret sagsbehandling. Det ville være ubærligt.

Faktum er, at der – mildt sagt – er et stort udviklingspotentiale i forhold til både børneforvaltningernes sagsbehandling af disse sager, hvilket også i hvert fald i nogen grad er alment kendt, og dertil i forhold til familiebehandlingsindsatsen. Dette også konstateret af

EMCDDA i en rapport fra 2012, *Pregnancy, childcare and the family: key issues for Europe's response to drugs* (link til rapport: <http://www.emcdda.europa.eu/news/2012/9>), hvor det, selv for det tilfælde, at man har et aktuelt stofproblem under graviditet eller forældreskab anføres, at man uanset ikke nødvendigvis også har et forældrevnepneproblem.

Dette er man alt for mange steder ganske enkelt ikke klar over, og man får således heller ikke taget højde herfor med unødige tvangsanbringelser til følge og fremadrettet tilmed evt. også tvangsbortadoption. En regulær katastrofe, der intet har at gøre i et retssamfund.

Med venlig hilsen

Gadejuristen

Nanna W. Gotfredsen, cand. jur., gadejurist / Charlotte G. Olsen, socialrådgiver,
projektmedarbejder

Værnedamsvej 7A, 1.
1819 Frederiksberg C (lige ved Vesterbro)
Tlf.: +45 33 31 00 75
Fax: +45 33 31 00 78
Mobil: +45 26 79 19 69
E-mail: nwg@gadejuristen.dk

Til: Neel Pryds Winkel (npwi@sm.dk), Familieret (Familieret@sm.dk)
Cc: Kirsten Olesen (KIOL@nanoq.gl), Jan Bønæs (JBN@gl.stm.dk), Troels Holm Vestergaard (thve@nanoq.gl)
Fra: Niels Thomas Andersen (nita@nanoq.gl)
Titel: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)
Sendt: 21-10-2014 19:20:06
Bilag: Høringsbrev.docx; Høringsliste.docx; Udkast til lovforslag om ændring af adoptionsloven, lov om social servic....doc;

Kære Neel Pryds Winkel
Tak for jeres henvendelse.

Efter aftale med afdelingschef Kirsten Olesen.

Pga. udskrivelse af valg til Inatsisartut (Grønlands Parlament) den 28. november 2014, kan der ikke afgives høringssvar fra Grønlands Selvstyre før der er konstitueret et nyt Naalakkersuisut (Regering).

Da høringen vedrører Grønland, forventes det, at der fremsendes et høringssvar, når dette lader sig gøre.

Med venlig hilsen/best regards
Niels Thomas Andersen
Fuldmægtig · Head of Section

Strategi og Udvikling · Departement for Familie og Justitsvæsen

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik
Ministry of Family and Justice - Department for Strategy and Development

P.O. Box 260
3900 Nuuk

Direkte: +299 34 53 39
E-mail: nita@nanoq.gl

Fra: Jan Bønæs [<mailto:JBN@gl.stm.dk>]
Sendt: 16. oktober 2014 11:28
Til: Officiel post til GOVSEC
Cc: Rigsombudsmanden i Grønland
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

16. oktober 2014
j.nr. 60-0003

Rigsombudsmanden i Grønland har fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Anliggender modtaget vedlagte høring om udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke) i høring.

Grønlands Selvstyre orienteres hermed om den igangværende høring.

Da der er tale om ændring af dansk lovgivning vil denne ved en eventuel vedtagelse ikke være gældende for Grønland, men §§ 1 og 3 kan ved kongelig anordning efterfølgende helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Der vedlægges til orientering:

- Høringsbrev
- Høringsliste
- Udkast til lovforslag

Såfremt Grønlands Selvstyre måtte have bemærkninger til lovforslaget bedes disse sendt direkte til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold på mail til familieret@sm.dk og npwi@sm.dk **senest torsdag den 13. november 2014, inden kl. 12.**

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Specialkonsulent Neel Pryds Winkel på telefonnummer (+45) 41 85 12 79.

Venlig hilsen

Jan Bønæs
Fuldmægtig, Souschef

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Postboks 1030

3900 Nuuk

Tel: (+299) 32 10 01

Fax: (+299) 32 41 71

Pas på miljøet - udskriv kun denne e-mail hvis det er nødvendigt.

Ministeriet for Børn, Ligestilling
Integration og Sociale Forhold
familieret@sm.dk
npwi@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8611
MOBIL 9132 5718
MVL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31330/MVL/MAF

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF ADOPTIONSLOVEN, LOV OM SOCIAL
SERVICE OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (LEMPELSE
AF BETINGELSERNE FOR ADOPTION UDEN
SAMTYKKE)**

13. NOVEMBER 2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling Integration og Sociale Forhold har ved e-mail af 16. oktober 2014 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

Instituttet har følgende bemærkninger:

RETTE TIL FAMILIELIV FOR PERSONER MED HANDICAP

Retten til respekt for familieliv er beskyttet i artikel 17 i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og artikel 7 i EU's charter om grundlæggende rettigheder. I artikel 10 i FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder anerkender konventionens medlemsstater, at familien skal ydes den størst mulige beskyttelse og bistand, da familien er samfundets naturlige og grundlæggende gruppenhed. FN's komité for økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder har fremhævet, at formuleringen "beskyttelse og bistand" i konventionens artikel 10 medfører, at medlemsstaterne har en vidtgående forpligtelse til at gøre personer med handicap i stand til at leve sammen med deres familier.¹

Artikel 23 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap fastslår, at personer med handicap har ret til at blive forældre på lige vilkår med andre mennesker. Denne ret skal ses i relation til Handicapkonventionens grundlæggende principper om værdighed, selvbestemmelse, ikke-diskrimination, inklusion, respekt for

forskellighed og lige muligheder. Personer med handicap har således på lige vilkår med andre ret til at bestemme, om de vil have børn, og hvornår de ønsker at få børn. Dette betyder bl.a., at forældre med handicap ikke må fratages forældremyndigheden udelukkende med henvisning til deres handicap. Bestemmelsen fastslår dog samtidig, at barnets bedste interesse altid skal være af altafgørende betydning. Bestemmelsen fastslår herudover, at forældre med handicap skal have passende støtte til at udøve forældrerollen. Støtte til personer med handicap kan for eksempel bestå i økonomisk eller personlig hjælp, men også at et barn anbringes frivilligt uden for hjemmet. En anbringelse betyder, at barnet bor i en plejefamilie, mens de biologiske forældre som udgangspunkt stadig har forældremyndighed og samvær med deres barn. Udgangspunktet er altså, at det er i barnets interesse, at båndet mellem forældre og barn bevares.

MINISTERIETS UDKAST

Adgangen til at tvangsbortadoptere findes allerede i dansk ret. Efter en tvangsbortadoption er de biologiske forældre ikke længere retligt set forældre til barnet. I Danmark har statsforvaltningen dog mulighed for at fastsætte samvær med de biologiske forældre, hvis de mener, at det er i barnets interesse. Men forældrene har ikke sikkerhed for, at kontakten bevares efter, at tvangsbortadoption er foretaget. Ifølge Ankestyrelsens rapport om adoption uden samtykke fra 2011, anser de adspurgte kommuner muligheden for samvær med de biologiske forældre for at være vanskeligt at forene med formålet med bortadoption.

Det fremgår af ministeriets udkast til forslag til ændringer i adoptionsloven mv., at formålet med ændringerne er at gøre det nemmere at tvangsbortadoptere anbragte børn og unge. Det fremgår herunder specifikt, at man med ændringen ønsker at der skal gennemføres flere tvangsbortadoptioner end hidtil. Ministeriets forslag lægger på den baggrund op til en lempelse af beviskravet i forhold til forældreevnen. Samtidig indføres i serviceloven en pligt for kommunerne til at overveje, om der bør ske en tvangsbortadoption i forbindelse med langvarige anbringelser.

Institut for Menneskerettigheder finder i den forbindelse anledning til at understrege, at en tvangsbortadoption er en særdeles indgribende foranstaltning i forhold til retten til familieliv. For forældre med handicap består endvidere en særlig risiko for, at tvangsfjernelse og efterfølgende tvangsbortadoption sker på baggrund af forældrenes handicap, uden forældrene har fået den compensation og støtte, de har behov for, for at udøve forældrerollen.

Der er i vejledningerne til servicelovgivningens flere bestemmelser, hvoraf man kan udlede, at der kan gives støtte til forældre med handicap for at de kan udøve forældrerollen. Støtte til forældre med

handicap bliver derimod ikke ydet målrettet efter én bestemmelse. Støtten ydes i stedet gennem forskellige kompenserende ydelser, og det kan derfor variere betydeligt, hvilken hjælp forældre med handicap får til at udfylde deres forælderrolle – hvis de overhovedet får nogen. Bestemmelserne har således fokus på forældres behov som selvstændige individer og ikke behovet i rollen som forælder. Vejledningerne sikrer heller ikke, at personer med handicap får støtte til forælderrollen, inden forældreevnevurderingen foretages og tvangsanbringelse finder sted. Det mangelfulde regelgrundlag har ført til, at nogle forældre ikke har fået den støtte de burde have fået. Nogle gange har det formentlig også ført til, at børn er blevet tvangsfjernet som konsekvens af, at deres forældre ikke fik den støtte, som de egentlig havde ret til. Instituttets rapport "Ret til at være forældre" indeholder en række eksempler på konkrete sager, hvor man kan sætte spørgsmålstegn ved, om tvangsfjernelser kunne være undgået, hvis forældrene havde fået den rette støtte til at udøve deres forælderrolle.²

Da kommunerne efter den foreslåede lovændring allerede ved anbringelsen af barnet skal overveje om tvangsbortadoption skal finde sted, bliver det endnu mere afgørende, at den rette støtte er givet til forældrene, inden forældreevnevurderingen foretages.

Det bemærkes i den forbindelse, at personer med handicap må anses for at være en særligt sårbar målgruppe i forhold til tvangsfjernelse og tvangsbortadoption. Det fremgår således af bemærkningerne til loven, at forældre med udviklingshæmning og svær, kronisk psykisk lidelse er blandt de forældre, som kunne tænkes at have en så mangelfuld forældreevne, at deres børn skal bortadopteret. De foreslåede regler indebærer således en væsentlig risiko for, at det særligt er personer med handicap, der får tvangsbortadopteret deres børn.

De foreslåede ændringer øger således behovet for klarere regler og rettigheder for forældre med handicap.

ANBEFALINGER

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at sikre at krænkelser af menneskeretten undgås – at:

- servicelovgivningen ændres, således at retten til hjælp og støtte til forældre, der på grund af handicap har behov for hjælp eller særlig støtte til at være forældre, styrkes.
- det i servicelovgivningen præciseres, at forældre med handicap skal kompenseres, før kommunen udarbejder en forældreevneundersøgelse.

- det i adoptionsloven præciseres, at det er en forudsætning for at anse forældre for at være varigt ude af stand til at varetage omsorgen for sit barn, at der er taget højde for forældrenes ret til støtte til at udøve deres forældrerolle.

Der henvises til sagsnr. 2014 – 2092.

Med venlig hilsen

Maria Ventegodt Liisberg

¹ UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights, General comment no. 5 (1994) - Persons with disabilities.

² Institut for Menneskerettigheder, Ret til at være forældre, maj 2014. Rapporten er tilgængelig her:
http://menneskeret.dk/files/media/dokumenter/udgivelser/ret_til_at_vaere_foraeldre_pdfa.pdf.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til familieret@sm.dk og npwi@sm.dk

Vedrørende svar på høring om forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 16. oktober 2014 bedt KL om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelsernes for adoption uden samtykke). Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 13. november 2014.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager endvidere forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL ser det som positivt, at reglerne om adoption uden samtykke lempes, så de børn og unge, som må formodes at skulle være anbragt uden for hjemmet i en årrække, kan få en stabil og kontinuerlig opvækst med gennemgående og varige omsorgspersoner.

KL ser det også som positivt, at lempelsen af reglerne gør det nemmere for kommunerne at anvende adoption uden samtykke som indsats, i de særlige tilfælde hvor det helt tydeligt er bedst for barnet eller den unge.

KL finder det således positivt:

- at betingelserne i adoptionsloven lempes, så det nu kun skal "sandsynliggøres" – og ikke som efter gældende ret være "godtgjort" – at forældrene ved en adoption uden samtykke varigt er ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Den 11. november 2014

Sags ID: SAG-2014-06280
Dok.ID: 1928882

JBS@kl.dk
Direkte 3370 3276
Mobil 2252 1099

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/2

- at reglerne om at adoptere børn under 1 år lempes, så sondringen i den gældende lovtekst mellem børn under 1 år, og børn der har været anbragt uden for hjemmet i mere end 3 år, fjernes.
- at det nu bliver muligt efter adoptionen i helt særlige tilfælde at få fastsat samvær eller anden kontakt mellem et barn og dets oprindelige slægt, herunder forældrene, hvis det er bedst for barnet, selvom forældrene ikke har haft samvær forud for adoptionen.
- at muligheden for at gennemføre en adoption uden samtykke hos plejeforældre bliver lempet, så en adoption kan gennemføres, når barnet har fået en sådan tilknytning til plejefamilien, at det vil være skadeligt for barnet at bryde den.

Det foreslås, at børn og unge-udvalget inden udvalget afgiver indstilling til Ankestyrelsen om adoption uden samtykke, skal give en eventuel plejefamilie lejlighed til at udtale sig i sagen.

KL vil i den forbindelse anbefale, at det klart fremgår hvilken vægt en sådan udtalelse skal tillægges i sagen. KL vil også anbefale, at det tydeligt fremgår, at den eventuelle plejefamilie ikke er part i sagen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget § 5 om lovens ikrafttræden den 1. oktober 2015, at de foreslåede lempelser i adoptionsloven og de nye bestemmelser i serviceloven, også bør finde anvendelse på verserende sager om adoption uden samtykke, der er forelagt eller indbragt for børn og unge-udvalget, i Ankestyrelsen, statsforvaltningen eller domstolene inden den 1. oktober 2015, og som ved lovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet.

KL skal i den forbindelse gøre opmærksom på den administrative belastning og den økonomiske konsekvens, der er forbundet hermed..

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Elsebeth Jensen & Neel Pryds Winkel

Mail: familieret@sm.dk

12.11.2014

J.nr. 2013-2092

**SVAR PÅ "HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF
ADOPTIONSLOVEN, LOV OM SOCIAL SERVICE OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE
(LEMPELSE AF BETINGELSERNE FOR ADOPTION UDEN SAMTYKKE) "**

Red Barnet takker for muligheden for at afgive hørings svar. Vores svar indeholder enkelte kommentarer til såvel Forslag til ændringer af de nævnte lovtekster som Bemærkninger til lovforslaget.

Vi har følgende helt generelle kommentarer til forslaget

Red Barnet er enig i, at adoption er en meget, og vel nok den mest indgribende foranstaltning, idet retsforholdet mellem barnets og dets oprindelige forældre ophæves fuldstændigt.

Vi bemærker positivt, at det gøres gældende, at der med lovforslaget ikke lægges op til ændring af de retssikkerhedsgarantier, som ligger i de nugældende regler.

Ændring i ordlyden fra ...godtgjort... til ...sandsynliggjort...

Red Barnet er enig i, at det i praksis er vanskeligt og i langt de fleste tilfælde umuligt definitivt at kunne godtgøre, at forældre ikke vil kunne varetage barnets tarv frem til det fyldte 18. år. Vi er derfor enige i, at det giver bedre mening at anvende ordet sandsynliggjort idet det samtidig understreges, at de stramme krav til retssikkerhed for såvel barnet som forældrene ikke forringes.

Lempelse af betingelser for adoption før barnet fylder 1 år hhv. krav om anbringelse i min. 3 år før beslutning om evt. adoption. Jf. Bemærkninger punkt. 4.4.1. ff.

Red Barnet forstår ønsket om at bestemmelserne i §9 som anført skal gælde uanset barnets alder og anbringelsesperiode. Vi er for så vidt enige i ændringen, idet der altid bør træffes beslutning ud fra, hvad der er det bedste for barnet, uafhængigt af alder og tidsramme. Vi anbefaler i den forbindelse, at myndighederne ikke blot KAN men SKAL afsøge mulighederne for anbringelse / adoption i nærmeste slægt. Hensynet vil her være til barnets mulighed for at forblive en del af den oprindelige familie for så vidt, at det vurderes at være bedst for barnet.

Overvejelse ift. søskende - Jf. Bemærkninger punkt 4.2.

Red Barnet er enig i, at det er tankevækkende, at der ikke synes at være overvejet eller igangsat undersøgelser ift. om søskende også skal adopteres.

Vi mener, at det altid bør indgå i sagsbehandlingen, at myndighederne også SKAL vurdere forholdene for andre søskende i familien, uanset deres alder og i den forbindelse vurdere, om indstilling til adoption skal omfatte alle søskende og ikke kun ét barn i familien. Samtidig bør myndighederne undersøge muligheden for at børnene kan forblive samlet. Vi mener, at det uden undtagelse er vigtigt at søskende har kontakt eller som minimum viden om hinanden i hele opvæksten.

Udvidelse af adgangen til kontakt / samvær - viden om den oprindelige familie - Jf.

Bemærkninger pkt. 4.3.2.

Red Barnet ser meget positivt på forslaget om at udvide muligheden for at der opretholdes (eller etableres) kontakt mellem barn og oprindelige forældre og at der kan etableres samvær i et omfang, som er til bedste for barnet. Red Barnet mener, at denne adgang til fortsat kontakt / samvær hhv. etablering af kontakt / samvær altid bør være til stede uafhængigt af, om der har været kontakt forud for adoptionen, dog altid med afsæt i, hvad der er til bedste for barnet. Vi mener, at retten til at anmode om kontakt / samvær også bør omfatte barnet / den unge og ikke kun forældre / slægt.

Vi anbefaler samtidig, at det præciseres i loven, at det ikke blot KAN være en overvejelse men at myndighederne altid SKAL vurdere om kontakt / samvær skal opretholdes til bedste for barnet.

Tilsvarende mener vi, at det er vigtigt, at børnene har adgang til viden om deres forældre, hvor de er og hvordan de har det, i tilfælde, hvor det ikke er muligt at opretholde / etablere kontakt i form af samvær.

Barnets adgang til viden om eller kontakt / samvær med - bør ikke alene omfatte oprindelige forældre men også andre medlemmer af den oprindelige familie i det omfang, det vurderes at være til barnets bedste.

Denne viden om oprindelige forældre / slægt har stor betydning for barnets samlede historie og bør derfor kunne findes i barnets livshistoriebog.

Ændring i administrativ praksis

Red Barnet ser positivt på, at man søger at nedbringe sagsbehandlingstiden ved at reducere antal sagsgange mellem flere instanser. Vi er enige i, at den primære instans ift. familien og barnet er og fortsat skal være Kommunalbestyrelsen, i praksis Familieafdelingen / socialforvaltningen i kommunen og at sager om adoption såvel som sager om anbringelse uden samtykke skal forelægges for børn- og ungeudvalget.

Vi er desuden enige i, at beslutningen ikke alene skal ligge hos kommunen, men at beslutningen fortsat som minimum skal forelægges for yderligere én instans inden der træffes endelig beslutning om / afvisning af adoption.

Red Barnet anbefaler, at man overvejer, hvorvidt Statsforvaltningen er den rigtige instans til at træffe den endelige afgørelse og især om Statsforvaltningen er den rette instans til at håndtere det videre forløb omkring fastsættelse af kontakt / samvær. Især ift. fastsættelse af kontakt / samvær bør overvejes om ikke det netop skal være kommunen, der varetager denne beslutning idet de allerede har kontakten til såvel barnet som oprindelig familie og plejefamilie / adoptionsfamilie.

Faglig kontaktperson: Gitte Jakobsen, Seniorrådgiver mobil 2155 2292, mail: gij@redbarnet.dk

Sektionsleder: Lisa Cassina, mobil 28 74 97 16, mail: lc@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Mimi Jakobsen
Generalsekretær

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

St. Kongensgade 45
1264 København K

Tlf. 33 92 84 00

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love

13. november 2014

J.nr.: 2014-6400-23

Rigsrevisionen modtog den 16. oktober 2014 høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke)

Rigsrevisionen har gennemgået udkastet for bestemmelser om regnskab, revision samt placering af ansvar for økonomistyring. Vi har konstateret, at der ikke indgår sådanne bestemmelser i bekendtgørelserne. Rigsrevisionen har ikke bemærkninger til udkastet.

Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 86 72 eller via e-mail til rr@rigsrevisionen.dk med anførelse vores journalnr., der fremgår af brevhovedet.

Med venlig hilsen

Julie Winther Larsen
Fuldmægtig

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Neel Pryds Winkel

Mail: familieret@sm.dk og npwi@sm.dk

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/lh

Dok.nr. 2284170

Sag.nr. 2014-SLCSFA-01833

10. november 2014

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love - lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 16. oktober 2014 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til en række ændringer i lovgivningen, som skal lempe betingelserne for adoption uden samtykke.

Reglerne om adoption uden samtykke blev lempet pr. 1. oktober 2009, hvilket blandt andet betød, at børn under et år og børn, der har været anbragt uden for hjemmet i mindst tre år, kunne blive bortadopteret uden samtykke.

I løbet af de første 3½ år efter denne lovgivnings ikrafttræden er der blevet gennemført ti adoptioner efter de ændrede regler. Ingen børn under et år er blevet bortadopteret uden samtykke. I fem sager om børn under et år har børne- og unge-udvalg givet samtykke til adoption uden samtykke og indstillet dette til Ankestyrelsen. Ankestyrelsen har i alle tilfælde afvist de pågældende bortadoptioner.

De ti børn, der er blevet bortadopteret uden samtykke, havde boet hos plejeforældre det meste af deres liv. De første to børn, der var bortadopteret efter de nye regler, var henholdsvis ti og 12 år, mens de efterfølgende børn alle har været seks-syv år.

Under det daværende lovforslags behandling i Folketinget fremgik det, at der i perioden fra 1992 til august 2008 havde været i gennemsnit mindre end en tvangsadoption om året. Det fremgik også, "at det er yderst vanskeligt at forudse, hvor mange børn, der årligt kan bortadopteret uden samtykke, men at det må forventes, at der med lovforslaget vil ske en væsentlig stigning i antallet af adoptioner uden samtykke".

Opgørelsen efter de 3½ år viser, at der har været en stigning på omkring tre gange så mange adoptioner uden samtykke som i perioden fra 1992 til august 2008. Det må efter Socialpædagogernes opfattelse vurderes som en væsentlig stigning.

Ifølge Kristeligt Dagblad den 16. november 2012 var syv ud af de på det tidspunkt ni bortadoptioner uden samtykke sket i 2012. Hvis det er korrekt, kunne det tyde på, at der har været en implementeringsperiode. I bemærkningerne til lovforslaget bør der være en oversigt over, hvor mange børn der hvert år er bortadopteret siden lovens ikrafttræden – herunder også i 2013.

Formålet med lovudkastet er, at der skal iværksættes flere bortadoptioner uden samtykke.

Lovudkastet indeholder følgende ændringer:

1) Efter de nuværende regler i adoptionsloven skal det være "godtgjort", at forældrene varigt er uden forældreevne, hvis der skal kunne foretages en bortadoption uden samtykke.

Efter forslaget ændres det til, at det fremover skal være "sandsynliggjort", at forældrene ikke vil kunne tage sig af barnet.

Den foreslåede ændring begrundes blandt andet med, at "Vurderingen af den fremtidige forældreevne er en prognosevurdering, og dermed en vurdering af, hvordan fremtiden vil forme sig, hvilket i sig selv er vanskeligt". Det er vel vanskeligt i mange af livets forhold?

2) Aldersgrænserne i adoptionsloven foreslås ophævet, så der ikke længere skal sondres mellem, om barnet er under et år, eller om det har været anbragt i mindst tre år.

Som et argument for ophævelsen nævnes det, at man så ikke vil kunne risikere, at en bortadoption må vente, fordi det ikke lykkedes at få den færdigbehandlet, inden barnet var et år.

3) Den nuværende betingelse om, at forældrene ikke må kunne spille en positiv rolle for barnet i forbindelse med samvær, bliver ophævet.

4) Der sker en ændring i forældreansvarsloven, som indebærer, at et adopteret barn – efter anmodning fra barnets oprindelige slægtninge - i ganske særlige tilfælde kan få mulighed for samvær eller anden form for kontakt med de pågældende slægtninge, selvom der ikke har været en kontakt mellem barnet og forældrene/slægtningene før adoptionen. Efter de nuværende regler skal der altid forud for adoptionen have været en kontakt.

5) Der indføres en mulighed for bortadoption uden samtykke i tilfælde, hvor barnets tilknytning til en plejefamilie har fået en sådan karakter, at det vil være til skade for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst.

6) Der ændres i behandlingen af sager om bortadoption uden samtykke for at "optimere" behandlingen af disse sager "uden dog herved at svække de gældende retssikkerhedsgarantier".

Der indsættes blandt andet en ny bestemmelse i serviceloven, som, i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, forpligter

kommunerne til altid at overveje, om hensynet til kontinuitet og stabilitet i barnets eller den unges opvækst i stedet taler for, at barnet eller den unge bliver adopteret.

Ad 1

Efter Socialpædagogernes opfattelse er det en meget skrivebordsagtig måde at foretage ændringer i regelsættet på. Som nævnt ovenfor er det i mange af livets forhold vanskeligt at vurdere, hvordan fremtiden vil forme sig. Denne vanskelighed bliver ikke mindre af, at den nu skal sandsynliggøres i stedet for godtgøres.

Ad 2

Efter Socialpædagogernes opfattelse er der ikke argumenteret for, hvorfor de pågældende aldersgrænser helt skal opgives. Det fremføres bare, at "grænserne i praksis er fundet uhensigtsmæssige". Uden at der er argumenteret for, hvorfor de generelt er det.

Ad 3

Det må betyde, at selvom forældrene har en positiv kontakt med et barn, der er anbragt, så kan barnet godt blive bortadopteret uden samtykke alligevel! Det forstår Socialpædagogernes Landsforbund ikke.

Ad 4

Det har Socialpædagogernes Landsforbund ingen indvendinger imod.

Ad 5

Hvis et barn er tilknyttet en plejefamilie på en måde, så det vil skade barnet at bryde denne tilknytning, skal barnet efter Socialpædagogernes opfattelse kunne blive boende hos plejefamilien. Det kan der ikke være nogen diskussion om.

Der er imidlertid ikke behov for en bortadoption uden samtykke – barnet kan under alle omstændigheder blive boende hos plejefamilien. Det er ret uklart, hvad der – set ud fra barnets tarv – er formålet med denne ændring? Det virker, som om der opstilles en falsk modsætning – hvis barnet er tilknyttet meget til en plejefamilie, så skal der være mulighed for bortadoption uden samtykke, - for ellers.....

I den forbindelse skal det bemærkes, at Socialpædagogerne trods ihærdige anstrengelser ikke har været i stand til at tyde følgende sætning på side 29 i lovudkastet:

"Det skal sikres, at muligheden for at gennemføre en adoption uden samtykke til plejeforældre af hensyn til barnets tilknytning til plejeforældrene ikke i samspil med muligheden for at anbringe barnet hos en bestemt familie med henblik på adoption skaber en særlig nem adgang til at anvende disse adoptioner".

Ad 6

Der er en række myndigheder involveret i en sag om bortadoption uden samtykke, hvilket kan medføre en vis usikkerhed.

Der foreslås ændringer af nogle arbejdsgange, som det kan være svært at vurdere konsekvensen af – for eksempel, at et kommunalt børne- og ungeudvalg ikke længere skal træffe afgørelse om anbefaling til Ankestyrelsen om adoption uden samtykke, men i stedet for afgive en indstilling.

Imidlertid vil de foreslåede ændringer ikke have betydning for inddragelse af forældrene og barnet i sagsbehandlingen, herunder høring af barnet. Både børn og forældre skal som nu have mulighed for at udtale sig under hele forløbet. Der vil tilsvarende fortsat være mulighed for at få beskikket en advokat og for at indbringe en afgørelse om bortadoption uden samtykke for domstolene.

Generelle kommentarer til lovudkastet

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget henvises der blandt andet til udenlandske erfaringer med adoption i forhold til anbringelse uden for hjemmet, som skulle vise, at adopterede børn klarer sig bedre end anbragte børn. Der henvises udelukkende til SFI's publikation fra 2007 (offentliggjort januar 2008) "Adoption som indsats".

Under behandlingen af det tidligere lovforslag om tvangsadoption i folketingsåret 2008-09 blev Folketingets Socialudvalg, via en henvendelse fra Dansk Socialrådgiverforening, gjort opmærksom på, at en forsker fra SFI mente, at der burde gennemføres flere, store og nye undersøgelser fra vores nærområde, inden man med sikkerhed ville kunne sige, at det er forskningsmæssigt gennemdokumenteret, at adopterede børn alt andet lige har bedre udviklingschancer end anbragte børn. Denne dokumentation kunne ikke udledes af SFI's gennemgang i publikationen fra 2007.

Denne forskning er ikke blevet gennemført. Efter Socialpædagogernes opfattelse bør der naturligvis være en kvalificeret og nutidig forskningsmæssig viden til stede, før man giver sig til at overveje ændringer i reglerne om tvangsadoption.

Endvidere har man i lovforslagets bemærkninger ikke forholdt sig det, der fremgår af Ankestyrelsens undersøgelse af "Adoption uden samtykke" fra juni 2011 - at de interviewede kommuner ikke mener, at plejefamilier ønsker at adoptere. Derfor finder de pågældende kommuner naturligvis ikke muligheden for en bortadoption uden samtykke oplagt, da en adoption så vil medføre et skifte for barnet, selvom der er skabt relationer og tilknytning mellem barnet og plejeforældrene!

Det er en helt afgørende mangel, at det i bemærkningerne til lovforslaget slet ikke nævnes, at mange af de børn, der er i målgruppen for en bortadoption uden samtykke, har brug for en intensiv social støtte. De pågældende børn har brug for en stabil opvækst med den nødvendige sociale støtte, som kan give dem gode muligheder for udvikling. Den nødvendige sociale støtte bortfalder ved en bortadoption uden samtykke.

Det fremgår også af den førnævnte undersøgelse af Ankestyrelsen om "Adoption uden samtykke". Her mener de interviewede kommuner, at adoption uden samtykke ofte vedrører behandlingskrævende børn. Hvis plejebarnet adopteres, er kommunerne af den holdning, at plejefamilien bliver dårligere stillet i forhold til at modtage den støtte fra kommunen, som kan være afgørende nødvendig for et behandlingskrævende barn.

Det forholder lovforslaget sig som sagt slet ikke til. Det er ellers helt centralt, hvis det er barnets tarv, der skal være i centrum, og man i øvrigt gerne vil forholde sig til virkeligheden.

Generelt mener Socialpædagogernes Landsforbund, at man med lovforslaget vil gøre en offentlig og nødvendig social indsats for de pågældende børn til

et privat anliggende. Det er bekymrende, for børnene vil så ikke længere få tilbudt den indsats, de har brug for, hvis de er bortadopteret uden samtykke.

Der er med andre ord en betydelig risiko for, at indsatsen over for de pågældende drenge og piger bliver dårligere ved en bortadoption uden samtykke.

I stedet for at lempe reglerne for bortadoption uden samtykke vil Socialpædagogerne foreslå, at man overvejer at indføre andre former for varig anbringelse kombineret med en form for forældremyndighedsoverdragelse eller lignende. Det ville give en sikkerhed for barnet under opvæksten. Og det vil samtidig sikre barnet den særlige sociale støtte, som det har brug for.

Venlig hilsen

Benny Andersen
Forbundsformand

Ministeriet For Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

13-11-2014

Direktør

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Under henvisning til ministeriets brev af 16. oktober 2014 (Sagsnr. 2014-2092) om høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke) skal det meddeles, at Statsforvaltningen har følgende bemærkninger:

Adoptionslovens § 9, stk. 2:

Som en konsekvens af de ændringer, der er i udkast til ændring af adoptionslovens § 9, stk. 3 og stk. 4, bør det fremgå af bestemmelsen, at den i overensstemmelse med nugældende praksis kan anvendes særskilt som hjemmel bl.a. i situationer, hvor forældrene ikke er uden forældreevne og/eller barnet er anbragt efter § 58, stk. 1, nr. 1, eller nr. 2 i lov om social service. ("glemte børn")

Udkast til Adoptionslovens § 9, stk. 3:

Det bør fremgå af bestemmelsen, at det kun er den protesterende forælder, der varigt skal være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet. Vi henviser til *bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser* § 1, nr. 2, 7. afsnit, hvoraf det fremgår, at hvis en forælder har givet samtykke til adoptionen, er denne forælder ikke omfattet af 9, stk. 2, og dermed heller ikke af de krav om undersøgelse, som følger af det foreslåede stk. 3.

Udkast til Adoptionslovens § 9, stk. 4:

Der bør henvises til adoptionslovens § 4a i bestemmelsen således, at det klart fremgår, at plejeforældrene enten skal godkendes som adoptanter (fremmedadoption) eller opfylder betingelserne for en familieadoption foruden betingelserne i § 9, stk. 4.

Udkast til Adoptionslovens § 10, stk. 1:

Af hensyn til sagsbehandlingstiden vil det være hensigtsmæssigt, hvis Statsforvaltningen, som hidtil, modtager Ankestyrelsens samtykke direkte fra Ankestyrelsen og ikke, som foreslået, gennem kommunalbestyrelsen.

JOURNAL NR.:2014-210/27

SAGSBEHANDLER: ELIVAG

DIREKTE TELEFON:

Telefon: 7256 7000

EAN-Nr. 5798000362222

direktion@statsforvaltningen.dk

www.statsforvaltningen.dk

EKSPEDITIONS- OG TELEFONTIDER

findes på

www.statsforvaltningen.dk/tider

Bemærkninger til lovforslag (Almindelige bemærkninger)
pkt. 4.4.3.2, 5. afsnit:

Adoptionssagen skal ifølge forslaget ikke længere forelægges for Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen. Statsforvaltningen er enig i, at denne ændring vil være hensigtsmæssig af hensyn til sagsbehandlingstiden.

Udkast til Lov om social service § 68 f, stk. 2:

Det synes at kunne udledes af bemærkningerne til lovforslaget, at det med lovændringen tilstræbes, at plejeforældrene opnår partsstatus i adoptionssagen. Det forekommer dog ikke hensigtsmæssigt, at f.eks. en plejefamilie, som ikke ønsker adoption, opnår denne partsstatus.

Udkast til Forældreansvarslovens § 20 a:

Den foreslåede ændring af bestemmelsen medfører, at kredsen af mulige samværsberettigede bliver udvidet, fordi bestemmelsen ikke længere udelukkende er kontaktbevarende. Statsforvaltningen skal gøre opmærksom på, at bestemmelsen gælder for alle typer adoptioner, og ikke kun for adoptioner uden samtykke. Der ses ikke i bemærkningerne til bestemmelsen at være taget højde for betydningen af den ændrede formulering i relation til andre adoptionssager, fx frivillige åbne eller anonyme adoptioner.

Generelt:

Det bør af hensyn til sagernes ensartede behandling i kommunerne overvejes, om der kan fastsættes ensartede retningslinjer for, hvordan kommunerne undersøger, om forældrene vil give samtykke til adoptionen, og om adoptanterne/plejeforældrene opfylder betingelserne i adoptionslovens § 4a, inden en sag forelægges børn- og ungeudvalget.

Økonomi:

Det bemærkes, at forslaget vil betyde merudgifter for Statsforvaltningen. Vi har for nuværende ikke overblik over i hvor stort et omfang.

Statsforvaltningen har ikke i øvrigt yderligere bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Helle Haxgart

Vestre Landsret
Præsidenten

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

J.nr. 40A-VL-51-14
Den 11/11-2014

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved brev af 16. oktober 2014 anmodet om eventuelle bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forældreansvarsloven (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes efter anmodning til familieret@sm.dk og npwi@sm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2014-2092.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Østre Landsret
Præsidenten

Den 29 OKT. 2014
J.nr. 40A-ØL-55-14
Init: cr

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har ved brev af 16. oktober 2014 (Sagsnr. 2014 - 2092) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lov om social service og forskellige andre love (Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Børck Porsbo

Hørings svar vedr. Lempelse af betingelserne for adoption uden samtykke

Introduktion

Først og fremmest vil vi rose lovforslaget, da det er tiltrængt for en lang række anbragte børn som trænger til at få den sikkerhed og kvalitet i deres liv som en adoption vil kunne give dem, og som de ikke kan få som anbragte børn.

Vores høringssvar er skrevet med udgangspunkt i barnets tarv, og som et forsøg på at se adoption ud fra barnets perspektiv.

Vi hilser også den planlagte formidlingsindsats over for kommunerne for at oplyse om den nye lovgivning.

Det er ligeledes positivt at forslaget bevarer såvel som at det yderligere åbner op for muligheden for samvær med oprindelige / biologiske forældre efter en adoption uden samtykke. Det er vigtigt for barnet at have eller at få samvær med de biologiske forældre, hvis disse er i stand til at bidrage positivt i den sammenhæng.

Vi har alle set sporløs og erfaringerne viser os at det er vigtigt for adopterede at kende til deres oprindelse og om muligt til deres biologiske forældre.

I de tilfælde hvor samværet vurderes positivt og hvor kontakten kan holdes, vil den eneste forskel være den at børnene får mulighed for juridisk set at blive fuldgældige medlemmer i deres nye familie. Ligesom børnene får den sikkerhed at en sagsbehandler ikke længere har magten til at flytte barnet eller hjemgive, hvilket der dog ikke skulle kunne ske med barnets reform og fokus på netop tilknytningen.

Så for mange af de her børn for hvem tvangsadoption ville være relevant, så vil der alligevel ikke kunne være tale om hjemgivelse, hvilket alligevel kun efterlader dem med en samværsrelation til de biologiske forældre.

Samværsrelationen er vigtig, og kan være essentiel for et barn hvis ellers der er gode samvær til gavn for barnet.

Anbragte børn har på den ene side et enormt behov for at få en sikkerhed på at de ikke bare kan flyttes eller hjemgives, og på at de hører til og er en integreret del af deres nye familie (plejefamilien / adoptivfamilien), men de kan også særligt på langsiget have et behov for at kende til og have samvær med biologisk familie.

Der vilkår er lidt at sammenligne med delebørn efter en skilsmisse, de har to familier som de dog ikke bare kan deles ligeligt imellem, som mange delebørn kan. Det betyder dog bare ikke at man hverken skal underkende betydningen af adoption eller samværet med biologiske forældre.

Forslag 1: "Kan" erstattes af "Bør"/"Skal" i §9, stk. 3 og 4.

Af forslag til §68 d fremgår det at man i forbindelse med en afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, hvis det vurderes at der vil være tale om en anbringelse der sandsynligvis vil vare i en længere årrække, **skal** overveje adoption.

Det er meget afgørende at det er en "skal"-opgave for kommunerne, og ikke en "kan"-opgave.

Denne nødvendige forpligtigelse til at overveje adoption kommer dog kun til at gælde ift. **fremtidige afgørelser om anbringelser**, dvs. for anbringelser efter lovforslagets vedtagelse. (Se begrundelse forneden)

Det foreslås derfor som **forslag 2**, at der ligeledes står "**skal**" eller "**bør**", i stedet for "kan" i **§9, stk. 3 og 4** for også at forpligte kommunerne på at lempelserne også gælder **over for allerede anbragte børn**.

Begrundelse: Vi kan ikke se hvorfor at de mange børn der allerede i deres handleplaner har stående at varigheden af anbringelsen vurderes til at være for hele barndommen, ikke også skal kunne nyde godt af lempelserne i lovgivningen.

Det foreslås derfor at **§9, Stk 3 lyder:**

*"Adoption **bør / skal** meddeles efter stk. 2, "når der findes passende adoptanter, og hvis betingelserne..."*

Som **forslag 3** foreslås det at **§9, stk 4 lyder:**

*"Når barnet er anbragt uden for hjemmet i en plejefamilie, jf. 66 stk. 1 nr. 1-3, i lov om social service, og betingelserne i paragraf 58 i lov om social service er opfyldt, **bør** adoption efter stk. 2 meddeles plejeforældrene, **hvis disse ønsker det**, og hvis barnets tilknytning har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet af bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst".*

Her har vi foruden tilføjelserne i fed, fjernet hensynet til "*barnets relation til sine forældre*". Det har vi gjort fordi denne formulering er helt åben for enhver fortolkning. (Se begrundelse forneden)

Begrundelse for forslag 1:

Vi vurderer **ikke** at det begrænsede antal af tvangsadoptioner siden 2009, primært/kun skyldes at sagsbehandlerne ikke har kunnet **godtgøre** (fremfor at de fremover skal sandsynliggøre), at forældrene også varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet.

Vi mener at det altovervejende skyldes en **kulturel betinget modvilje imod adoption** i kommunerne, herunder særligt imod adoption uden samtykke.

Dette stiller særlige krav til lovgivningen i forhold til at **forpligte** kommunerne til at overveje adoption i de tilfælde, som er omtalt i §9 stk 3 og 4.

Her tænkes der særligt på de mange anbragte børn der har stående i handleplanen at varigheden af deres anbringelse må vurderes at være barndommen ud.

Mange af de børn har boet i og er tilknyttet en plejefamilie, der gerne vil adoptere dem. Ligesom de kan bo på en døgninstitution, og hige efter at komme til at bo i en familie, når nu det vurderes at deres forældre aldrig vil kunne komme til at varetage omsorgen for dem.

Mange anbragte børn har udsigt til at være anbragt i mange år eller hele barndommen. For nogle er det skrevet ned i en handleplan, imens det til andre er blevet sagt mundtligt fordi det har været for svært for sagsbehandler at fortælle biologiske forældre om den vurdering, i norges tilfælde er der slet ikke blevet vurderet noget konkret i handleplanen.

Begrundelse for forslag 3: Den sidste del sætning i §9, stk. 4 slettes: "og til barnets relation til sine forældre"

Formuleringen: "*barnets relation til sine forældre*" er en upræcis formulering der kan åbne op for alle mulige fortolkninger, hvor hensynet til barnets tarv kan komme i anden række.

Hvordan skal de to hensyn holdes op imod hinanden?

Hvornår vejer en sådan relation igennem samvær med barnet tungere, end en uundværlig tilknytning til de psykologiske forældre som plejefamilien er blevet for barnet?

Samværet kan endvidere fortsætte efter en adoption, hvis det anses for sundt og givende for barnet, og hvad er så reelt forskellen, andet end at barnet er blevet et juridisk fuldgyldigt medlem af sin nye familie?

Vi har svært ved at se hvordan en sådan vurdering ikke kan ende med at blive fortolket i øst og vest, og efter for godt befindende ude i kommunerne.

Den formulering vil kunne blive brugt af enhver sagsbehandler i en enhver sag som har en modvilje mod adoption uden samtykke, eller som blot ikke orker besværet med en sådan proces, som begrundelse for ikke at meddele adoption uden samtykke. For hensynet til barnets relation til biologiske forældre kan man jo altid tillægge større eller mindre betydning, alt efter hvilket syn man har på en sådan relation, fremfor til det syn man har på hensynet til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst.

Forslag til ændringer i bemærkninger for §9, stk. 3 og 4

Ift barnets tarv og det paradigmeskift der har været i forhold til de anbragte børn

Vi er ydermere bekymret for at fx følgende citat i bemærkningerne (i afsnit 4.4.1.1 – side 27 nederst) kan give øget styrke til den gængse opfattelse af at hensynet til barnets bedste (ikke altid) bør veje tungere end hensynet til forælderen.

Vi foreslår derfor dette afsnit fjernet:

”Hvis en konkret vurdering af forældrenes og barnets forhold viser, at hensynet til barnet og dets behov for kontinuitet og stabilitet – og dermed barnets bedste – vejer tungere end hensynet til forælderen, vil barnet efter de foreslåede regler kunne adoptere uden samtykke”.

Vi mener ikke at der finde noget sagligt argument for at der i nogen som helst situationer skulle træffes en beslutning hvor barnets bedste ikke vejede tungere end hensynet til forældrene.

Sådan som vi forstår det er det netop også således at lovgivningen med både barnets reform og lovforslaget her, bygger på barnets tarv frem for hensynet til forældrene.

Af samme grund foreslås følgende citat i bemærkninger til bestemmelse 2 (side 37) redigeret:

”I afvejningen af, om hensynet til barnet skal veje tungere end hensynet til forældrenes og barnets fortsatte familieband til hinanden, indgår en vurdering af barnets relation til forældrene.”

Det understregede kan med fordel erstattes af fx ”hensynet til barnets tilknytning til plejefamilien”.

Småbørn og tilknytning:

I lovforslagets almindelige bemærkninger forudsættes det at barnet – særligt hvis barnet er et nyfødt eller mindre barn på fx under 3 år - som alt overvejende hovedregel skal have boet i plejefamilien i en årrække, før plejeforældrene kan adoptere barnet under henvisning til tilknytningen.

Vi foreslår at citatet i afsnit 4.4.1.2 slettes:

” Det forudsættes således, at barnet som alt overvejende hovedregel skal have boet hos plejefamilien i en årrække, før plejeforældrene kan adoptere barnet under henvisning til tilknytningen. Det kan dog ikke udelukkes, at den fornødne tilknytning etableres hurtigere ved ældre børn.”

Ligeledes foreslår vi følgende citat slettet fra bemærkninger til bestemmelse 2 (side 37):

”Endvidere vil en adoption efter denne bestemmelse som alt overvejende hovedregel forudsætte, at relationen har udviklet sig gennem længere tids tilknytning. Bestemmelsen kan således ikke anvendes efter få års anbringelse i plejefamilien. Dermed vil bestemmelsen ikke kunne finde anvendelse på små børn, der er anbragt i plejefamilien umiddelbart efter fødslen. Disse små børn vil i givet fald fortsat skulle bortadopteres efter den foreslåede stk. 3 eller efter hovedbestemmelsen i stk. 2.”

Begrundelse:

Tilknytningens natur bør vurderes af fagpersoner ud fra en række faglige argumenter og uden krav fra forvaltningens side om en minimum varighed af anbringelsen, herunder mangeårig/ flerårig anbringelse.

Vi har i vores arbejde stødt på flere tilfælde af småbørn, herunder spædbørn der er blevet anbragt i en plejefamilie umiddelbart efter fødslen, og som ret hurtigt og allerede i løbet det første år har fået en så god tilknytning at en adskillelse af barn og plejeforældre ville være et stort traumatiserende svigt, og dermed til skade for barnets udvikling.

I et konkret, dokumenterbart tilfælde blev der lavet en psykologisk tilknytningsundersøgelse af et småbarns tilknytning til plejeforældrene allerede efter 1½ års anbringelse, hvor det blev vurderet til at være traumatisk for barnet hvis denne tilknytning blev brudt. Der blev konkluderet at barnets tilknytning til plejeforældrene var af en sådan kvalitet, at det var at sammenligne med et jævnaldrende og ikke-anbragt barns tilknytning til sine biologiske forældre.

Opsummerende

Der ligger et kæmpe kulturelt betinget problem i kommunerne, hvor adoption i sig selv er uhørt, uset og grænseoverskridende. Det anses som en total afskæring af båndene til den biologiske familie¹, selvom dette ikke er tilfældet jf. mulighed for fastsættelse af samvær efter en adoption.

Paradigmeskiftet fra at (biologiske) forældre og deres rettigheder har været i fokus, og frem til i dag hvor fokus (særligt siden Barnets Reform) skal være på barnets rettigheder, tarv og barnets tilknytning til sine nye omsorgspersoner / (pleje-) familie, er langt fra nået frem til alle skrivebordene rundt omkring i kommunerne.

Reelt skal en sagsbehandler vælge at starte en konfrontation og konflikt op med biologiske forældre, hvis sagsbehandleren vurderer at adoption er den bedste løsning; en konflikt som vedkommende da slet ikke behøver at starte.

Sagsbehandlere kan have meget svært ved overhovedet at få sagt til biologiske forældre, at de vurderes til aldrig at kunne varetage omsorgen for deres børn.

Som en ældre psykolog der i mange år kun har arbejdet med anbragte børn engang sagde på et møde:

”Det er bedst at vente med at fortælle forældrene at de aldrig kan få deres børn hjem, til barnet er blevet så stort at der ikke er så meget barn over det længere, det er meget nemmere for mødrene.”

¹ Disse betragtninger kan endvidere forstærkes af fx følgende citat i afsnit 4.3.1 i bemærkningerne hvor man beskriver adoption som en definitiv og endegyldig afsked imellem anbragte børn og deres biologiske forældre: *”Adoption uden samtykke er en meget indgribende foranstaltning, idet familierelationen mellem barnet og dets oprindelige forældre – i modsætning til et plejeforhold – permanent ophæves.”* For det som man i den sammenhæng skal have for øje, er at en anbringelse i sig selv, for barnet er en mindst lige så indgribende foranstaltning.

Vi står til rådighed såfremt I måtte have kommentarer eller spørgsmål til høringssvaret.

Med venlig hilsen

Jaleh Tavakoli, cand.scient.soc., blogger på jp.dk og samfundsdebattør, samt tidligere borgerrepræsentant
jaleh@jaleh.dk, tlf 24 788 788

&

Abdullah Salih Domurcuk, Plejefar, Tidl. Aflastningsfar. Uddannelsesfuldmægtig
asd@ruc.dk, tlf 51 21 03 15